ՀՈՐԻԶՈՆ 40

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

horizon | HÉBDOMADAIRE ARMÉNIEN – Supplément en français | ARMENIAN WEEKLY – English supplement

VOL. 41 / No.41 (2123), 12+4+4+4 էջ / $1.75

ՄԱՐՏ 9 / 9 MARS / 9 MARCH 2020

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն կեանքի կը կոչէ «Արցախի օժանդակութեան յանձնախումբ»

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէն, մշտապէս պատրաստակամ ըլլալով իր բոլոր կարելիութիւններով արձագանգելու ազատ եւ անկախ Արցախի հզօրացման ջանքերուն, կը շարունակէ ունենալ իր ներդրումը Արցախի պետականութեան ամրապնդման առաքելութեան մէջ։

Կեդրոնական Կոմիտէն՝ խիստ կարեւորելով Արցախի Հանրապետութեան ինքնաբաւութեան հասնիլը, ընկերային, տնտեսական զարգացման համար բարենպաստ միջավայրի ձեւաւորումը, բնական աճի խթանումը, սահմանամերձ շրջաններու ամրապնդման ու վերաբնակեցման հիմնախնդիրները, ի օժանդակութիւն վերոգրեալներու՝ կեանքի կը կոչէ «Արցախի օժանդակութեան յանձնախումբ»։

Յանձնախումբը արդէն իսկ մեկնարկած է իր աշխատանքները եւ յանձնառու է, յանուն Արցախի բարգաւաճման, օգտագործելու իր ամբողջ ներուժը՝ Արցախի Հանրապետութեան մէջ իրականացնելու ընկերային-տնտեսական աջակցութեան եւ զարգացման տարբեր ծրագիրներ։

Միասին՝ յանուն Արցախի։

ՀՅԴ Գանատայի Կեդրոնական կոմիտէ

Արցախի մասին Հայ Դատի յանձնախումբի պատրաստած թղթածրարը յանձնուեցաւ Գանատայի Պաշտպանութեան նախարար Հարժիթ Սաճճանի

Կարդալ էջ 8

Մահացած է հայ անուանի յուշարձանագէտ, պատմաբան, բանահաւաք Սամուէլ Կարապետեանը

Կարդալ էջ 8

Աւարտեցաւ Հայ Դատի Յանձնախումբերու Հնգօրեայ Համաժողովը

Կարդալ էջ 3

Սուրբ Յակոբ Ազգային Վարժարանի 45-ամեակին առթիւ կազմակերպուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 804,619.36 տոլարի

Կարդալ էջ 8

MARCHÉ
ADONIS
Un univers de fraîcheur
Ste-Catherine - Griffintown - Anjou - Sauvé
Place Vertu- DDO - Brossard - Laval - Laval Est - Gatineau
Scarborough - Mississauga
www.groupeadonis.ca /

Հայոց բանակի երկրորդ զօրասիւնը՝ Զօրընտիր Հայ Դատի յանձնախումբերը

Տասնամեակներու վրայ երկարող ճանապարհ ունի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան քաղաքական գործունէութիւնը արտաքին ճակատի վրայ, որուն մղիչ ներուժը կը հանդիսանան աշխարհատարած Հայ Դատի յանձնախումբերն ու գրասենեակները։

Այս օրերուն Երեւանի եւ Ստեփանակերտի մէջ գումարուող Հայ Դատի յանձնախումբերու խորհրդաժողովը պարտաւորութիւնը ունի մշակելու քարոզչական-մարտավարական մօտեցումները, համադրել շրջաններու մէջ իրականացուող գրասենեակներու աշխատանքները, օգտագործել հիմնական թիրախներու ուղղութեամբ քարոզչական ողջ ներուժը եւ նոր որակի բարձրացնել թուրք-ատրպէյճանական հակահայ քարոզչութիւնը սանձելու ուղղութեամբ տարուող աշխատանքներու արդիւնաւէտութիւնը։

Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման հետապնդման առաքելութեան մէջ արդէն իսկ վիթխարի ու պատմակշիռ ձեռքբերումներ արձանագրած Հայ Դատի յանձնախումբը, ՀՅԴ Հայ Դատի ռազմավարութիւնը հիմք ընդունելով՝ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման հարցին առնչակից ու լծակից կը նկատէ հայոց հողային պահանջատիրութիւնը եւ Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման ճիգերը կ՚իրագործէ քարոզչական եւ մարտավարական համապատասխան լոպպիական ուղեգիծով։

Զուգահեռաբար, Յանձնախումբերը անցնող երեք տասնամեակներուն գործունէութեանց իրենց ուղեծիրը ընդլայնելով, Հայ Դատի մարտավարութեան մէջ ներառած են Արցախի եւ Զաւախքի հայութեան իրաւունքներու միջազգային ճանաչման ուղղութեամբ ծաւալուն դաշտ՝ որուն արգասիքն են վերջին տարիներու Արցախի անկախութեան եւ ինքնորոշման ուղղուած միջազգային պետական եւ նահանգային ճանաչման քայլերն ու նախաձեռնութիւնները։

Այս բոլորը համադրելու եւ իրագործելու համար, Ամերիկեան, Եւրոպական, Ասիական եւ Ովկիանիոյ ցամաքամասերուն վրայ Հայ Դատի յանձնախումբերու նախաձեռնութեամբ կը կայանան հանդիպումներ տարբեր երկիրներու խորհրդարաններու պատգամաւորներու հետ, գործադիր իշխանութեանց ներկայացուցիչներու հետ, քաղաքական կուսակցութիւններու հետ, ցեղասպանութեան հարցերով զբաղող միջազգային ուսումնակեդրոններու հետ եւ ցեղասպանութեան ենթարկուած ժողովուրդներու սփիւռքեան համայնքներու ղեկավարութեանց հետ։

Դաշնակցութեան համար, սկզբունք է, սատարել հայկական պետականութեան արտաքին քաղաքականութեան ամրապնդման եւ Սփիւռքի Դաշնակցութեան կառոյցներու քաղաքական կարողականութիւններու անսպառ ներուժը ի սպաս դնել Արցախի եւ Հայաստանի համար, այն համոզումով՝ որ Սփիւռքի հզօրացումը կարեւոր երաշխիքներէն մէկն է Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց գոյատեւման, յարատեւման եւ զարգացման։

1981 թուականին, Փարիզի մէջ կայացած ՀՅԴ 22-րդ Ընդհանուր Ժողովը կ՚ամրագրէր Հայ Դատի յստակ ռազմավարական բանաձեւ՝ ուր կը շեշտադրուէր, որ աշխարհի մեծ պետութիւնները, ինչպէս նաեւ Սեւրի դաշնագիրը ստորագրած բոլոր պետութիւնները, բարոյական եւ քաղաքական յանձնառութիւններ ունին հանդէպ հայ ժողովուրդին եւ ցարդ պարտական կը մնան Հայ Դատին։ Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը, Թրքական պետութեան անժամանցելի պատասխանատուութիւնը քննարկման ենթակայ չեն կրնար ըլլալ – ամբողջական ու արդար հատուցման հարցը այսօր, աւելի քան երբեք, սեղանի վրայ անխուսափելի օրակարգ է։

Միաժամանակ, ՀՅԴ Հայ Դատի յանձնախումբերուն համար անյետաձգելի հիմնախնդիրներ են Հայաստանի եւ Արցախի անվտանգութեան, տարածքային ամբողջականութեան, կայունութեան ու զարգացման հետեւողական ապահովումը։ Հայ Դատի յանձնախումբերը մերօրեայ բազմաբնոյթ մարտահրաւէրներու դէմ յանդիման, կը հետեւին Դաշնակցութեան «Զարգանալ՝ չզիջելով» սկզբունքին, սկզբունք՝ որ Հայաստանի ու Արցախի պաշտպանուածութեան անփոխարինելի զրահանդերձն է – Արցախի հարցի լուծման հիմնական առանցքը։

Տասնամեակներու իր փորձառութեամբ, Հայ Դատի յանձնախումբը գիտակից է, որ Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց անվտանգութիւնը այսօր համահիւսուած է, եւ քաղաքական քարոզչութեան հարթակի վրայ այդ անվտանգութեան ընթերակայ երաշխաւորը՝ աշխարհատարած Հայ Դատի յանձնախումբերն ու գրասենեակներն են։

«Հորիզոն»ի խմբագրական

Աւարտեցաւ Հայ Դատի Յանձնախումբերու Հնգօրեայ Համաժողովը

24-28 փետրուար 2020 Երեւանի եւ Ստեփանակերտի մէջ գումարուեցաւ ՀՅԴ Հայ դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու համաժողովը։

Համաժողովին մասնակցեցան Հայ դատի աւելի քան 20 յանձնախումբերէն եւ գրասենեակներէն եւ ՀՅԴ կուսակցական մարմիններէն մօտ 50 ներկայացուցիչներ։

Համաժողովը քննարկեց Հայ դատի աշխատանքներու ընթացքը 2019-ի յունուարէն առ այսօր։ Լսեց զեկոյցներ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութեան մարտահրաւէրներու եւ Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի մասին։

Խորհրդաժողովի օրակարգին հիմնական կէտերն էին.

– Հայաստանի ի նպաստ իրազեկման (լոպիինկ) աշխատանքներ,

– Պայքարը՝ Արցախի իրաւական միջազգային ճանաչումին համար եւ Ազրպէյճանի հակահայ քաղաքականութեան դէմ. Արցախի բարեկամներու ցանցի աշխուժացում.

– Աշխատանքներ Հայոց ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչումին եւ պահանջատիրական պայքարին ուղղութեամբ,

– Զաւախքի հայութեան իրաւունքներու պաշտպանութեան ուղղութեամբ նախաձեռնութիւններ,

– Նախիջեւանի հայկական ինքնութեան արծարծում միջազգային շրջանակներու մօտ,

– Սեւրի դաշնագրի եւ Հայաստան-Թուրքիա սահմանին մասին ուիլսընեան Իրաւարար վճիռի 100-ամեակի քաղաքական բովանդակութեամբ նշում,

– Մոսկուայի եւ Կարսի դաշնագրերու 100-ամեակ. անոնց հետեւանքներու սրբագրութեան եւ վերացնելու ձեւերը,

– Սուրիոյ, Լիբանանի, ընդհանրապէս Մերձաւոր Արեւելքի հայութեան աջակցութիւն (Տեղւոյն վրայ եւ Հայաստանի մէջ),

– Հայ դատի յանձնախումբերու եւ գրասենեակներու հնարաւորութիւններու զարգացում։

Համաժողովը իւրաքանչիւր հարցի մասին հանեց համապատասխան եզրակացութիւններ՝ յառաջիկայ գործունէութեան մասին։

Համաժողովը մտահոգութիւն արձանագրեց Արցախի հիմնախնդրի խաղաղ կարգաւորման բանակցութիւններու ներկայ փուլին շուրջ ստեղծուած անորոշութիւններու գծով եւ շեշտեց կարեւորութիւնը հայկական քաղաքական բոլոր ուժերու կողմէ վերահաստատումին, որ Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչումը առաջնահերթութիւն է կարգաւորման գործընթացին մէջ։

Համաժողովին ողջոյնի ուղերձով հանդէս եկաւ Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեանը, որ ՀՅԴ Հայ դատի կեդրոնական խորհուրդը պարգեւատրեց «Երախտագիտութիւն» մետալով՝ «Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչմանն ուղղուած աշխուժ գործունէութեան, Արցախ-սփիւռք կապերի ամրապնդման ու զարգացման գործում ներդրած նշանակալի աւանդի համար»։ ՀՅԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տէր Խաչատուրեանը ստանձնելով մետալը՝ յայտնեց, որ անիկա գնահատականն է ամբողջ Հայ դատի համակարգի գործունէութեան։

ՀՅԴ ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

«110 Տարեկան ՀՕՄ-ը Իր Մասնակցութիւնը Կը Բերէ Հայապահպանման Համար Կատարուած Բոլոր Աշխատանքներուն՝ Հայրենիքի Եւ Սփիւռքի Տարածքին». ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ տոքթ. Նայիրի Տէրտէրեան

Ստորեւ լոյս կ'ընծայենք հարցազրոյց մը՝ կատարուած «Հայրենիք»-ի խմբագրութեան կողմէ, ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ տոքթ. Նայիրի Տէրտէրեանի հետ։

ՀԱՐՑՈՒՄ.- Վերջերս Մոնթրէալի մէջ տեղի ունեցաւ ՀՕՄ-ի 72-րդ Պատգամաւորական ժողովը։ Ցիշատակելի ի՞նչ իրագործում արձանագրուեցաւ այս ժողովին։ Եթէ կարելի է՝ թուել կարեւորութեան կարգով։

ՆԱՅԻՐԻ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ.- Հետաքրքրական եւ զգացական վայրկեաններով լեցուն ժողով մըն էր, որ տեղի ունեցաւ 7-11 հոկտեմբեր 2019-ին, Մոնթրէալ (Գանատա), 21 երկիրներու ներկայացուցիչներով։ Հայ օգնութեան միութիւնը (ՀՕՄ) ներկայութիւն է 27 երկիրներու մէջ, դժբախտաբար կարգ մը երկիրներէ ներկայացուցիչներ չկարողացան մասնակցիլ յարգելի պատճառներով։ Ժողովի ընթացքին կարելի եղաւ Սուրիահայ օգնութեան խաչի Շրջանային վարչութեան ատենապետուհիին հետ կապ պահել։

Ժողովին կեդրոնացումը գլխաւորաբար հայ ժողովուրդին զօրակցութիւնն էր հայրենիքի եւ սփիւռքի տարածքին՝ կեդրոնանալով հայրենի սահմանամերձ գիւղերու յառաջդիմութեան ստատող նոր ծրագիրներու վրայ, վիրաւոր զինուորներու հիմնադրամ ստեղծելու, Հայաստան բնակող միայնակ տարեցներու խնամատարական ծրագիր մը մշակելու, Արցախի վերաբնակեցման ծիրէն ներս՝ տուն նուիրելու, Ջաւախքի մէջ Ախալցխայի երիտասարդական կեդրոնի՝ վերաշինութեան, Միջին Արեւելքի տագնապալի վիճակին։

Ժողովի 5 օրերու ընթացքին ամէնէն յիշատակելի դէպքը, որ տեղի ունեցաւ, Հարաւային Ամերիկայի ներկայացուցիչներուն օժանդակութեան առաջարկն էր Արժանթինի մէջ գործող ՀՕՄ-ի «Օննիկ Պոտուրեան, Օհաննէս Տիարպէքիրեան» հանգստեան տան համար, որ վերջին քանի մը տարիներուն կը դիմագրաւէ նիւթական տագնապալի իրավիճակ տեղւոյն՝ դրամի արժեզրկումին պատճառով։ Ներկաները տեղւոյն վրայ ընդառաջեցին ընկերուհիին խնդրանքին եւ քանի մը վայրկեաններու ընթացքին հանգանակուեցաւ նախատեսուած 20 հազար տոլարի գումարը։ Իսկ Գանատայի մեր միաւորին ջերմ հիւրընկալութիւնը անմոռանալի յիշատակներով լեցուց բոլորիս սրտերը, որուն համար յատուկ շնորհակալութիւն կը յայտնենք։

Հ.- Յատկապէս սփիւռքի մէջ հետեւողական ներկայութիւն եղած է ՀՕՄ-ը՝ միշտ ալ գործելով եւ իր ներկայութիւնը փաստելով։ Այս գծով, կարելի՞ է վերջին տարիներուն մասին անդրադառնալ, նաեւ՝ նշել ապագայի ծրագիրները։

Ն. Տ.- Նախքան այս հարցումին պատասխանելը՝ կ'ուզեմ անդրադառնալ ՀՕՄ-ի ծնունդին մասին՝ որպէս սփիւռքեան կազմակերպութիւն։

1910 թուականին Նիւ Եորք քաղաքին մէջ, Է. Ակնունիի նախաձեռնութեամբ հիմը դրուեցաւ ամենամեծ համահայկական կանացի միութեան՝ ՀՕՄ-ին, որպէս նպաստամատոյց կազմակերպութիւն։ Ցեղասպանութեան նախօրեակին՝ ՀՕՄ-ը եկաւ յոյս ներշնչելու տառապեալ հայ ժողովուրդին, ծառայելու եւ պայքարելու հայ ժողովուրդին հետ եւ ժողովուրդին համար։

110 տարեկան ՀՕՄ-ը իր բարեսիրական գործունէութեան առընթեր, իր մասնակցութիւնը կը բերէ հայապահպանման համար կատարուած բոլոր աշխատանքներուն՝ հայրենիքի եւ սփիւռքի տարածքին։

Սփիւռքի մէջ վերջին տարիներուն կեդրոնացանք սուրիահայութեան տագնապալի իրավիճակին վրայ, եւ պատերազմի առաջին օրերէն ՀՕՄ-ի մեծ ընտանիքը իր ներդրումը ունեցաւ՝ օժանդակելով՝ պնակ մը տաք ճաշ, տաքուկ բնակարան եւ հովանաւորէ ընտանիքի մը ծրագիրներուն։ Այս ժողովը եկաւ անգամ մը եւս վերահաստատելու նոյն ծրագիրներուն օժանդակութիւնը, առաւել եկաւ հաստատելու Լիբանանի մէջ ապաստանած սուրիահայութեան դիմագրաւած դժուարութիւնները։ Սուրիահայութեան ծրագիրներուն մասնաւորապէս կ'օժանդակեն ԱՄՆ Արեւելեան եւ Գանատայի շրջանները։

Տարիներու ընթացքին որդեգրուած են զանազան ծրագիրներ եւ յատկացումներ՝ սփիւռքահայութեան համար, որոնք շարունակելի են.

Ա) «Երեմեան» կրթաթոշակը, որ սկիզբ առած էր 1983-ին, ներկայիս միացնելով այլ ֆոնտերու՝ կը կրէ «ՀՕՄ-ի կրթաթոշակ» անունը։ Կրթաթոշակ կը ստանան համալսարանական ուսանողներ, որոնք իրենց գիտութիւնը համալսարան աւարտելէ ետք ի սպաս կը դնեն մեր գաղութային ու հայրենիքի կարիքներուն։

Բ) «Ամանոր ծրագիր»-ը, որուն ընդմէջէն Ամանորի սեմին յատկացումներ կը կատարենք Լիբանանի «Թռչնոց բոյն»-ին, Հայկական ծերանոցին, Սուրիոյ պատսպարանին ու ծերանոցին, Հարաւային Ամերիկայի ՀՕՄ-ի երկու ծերանոցներուն, Պուլկարիոյ «Սօսէ» մանկապարտէզներուն, որպէսզի տօնական համախմբումներ կազմակերպեն եւ բաշխեն կաղանդի նուէրներ՝ իրենց խնամքին յանձնուած կարիքաւոր երեխաներուն եւ ծերանոց ապաստանած տարեցներուն։

Գ) Կը հովանաւորենք հինգ «Սօսէ» միօրեայ մանկապարտէզներ՝ Պուլկարիոյ մէջ։

Հ.- Վերանկախացումէն ի վեր նաեւ գործօն է Հայաստանի ՀՕՄ-ը։ Այս գծով յատուկ ծրագիրներ մշակուա՞ծ են։ Եթէ կարելի է՝ բաւական մը մանրամասնել։

Ն. Տ.- Անշուշտ հսկայական ծրագիրներ մշակուած, գործադրուած եւ կամ շարունակելի են Հայաստանի մէջ, տեղին է նշել, որ ՀՕՄ-ի կիզակէտը միշտ եղած է հայրենիքը։ Ներկայիս Հայաստանի Շրջանային վարչութիւնը կանոնաւոր կերպով կ'այցելէ եւ հոգածութիւն կը ցուցաբերէ սահմանապահ զինուորներուն, հաշմանդամ եւ կարիքաւոր զինուորներուն ու անոնց ընտանիքներուն, Հայաստան ապաստանած գաղթական սուրիահայութեան։ Նշեմ քանի մը յատկանշական ծրագիրներ, որոնք սկիզբ առին վերանկախացումէն ի վեր։

Որբախնամ ծրագիրը հաստատուեցաւ 1992-ին՝ Սպիտակի երկրաշարժին եւ արցախեան պատերազմին պատճառով, որբացած մանուկներու խնամատարութեան համար։ 2015-ին արդէն որբերու թիւի նուազումը զգալի էր, եւ որոշած էինք հերթականութեամբ դադրեցնել ծրագիրը, սակայն, ցաւ ի սիրտ, 2016-ին արցախեան քառօրեայ պատերազմին պատճառով նոր որբացած երեխաներու հովանաւորութեան համար Կեդրոնական վարչութիւնը անգամ մը եւս թափ տուաւ այս ծրագրին։

«Ուսանողներու ծրագիր»-ը, որ հաստատուած է 2008-ին, կը հոգայ 18 տարիքը լրացուցած եւ երկրորդական վարժարանը աւարտած որբերու համալսարանական ուսման ծախսին մէկ բաժինը։

1995-ին սկիզբ առաւ «Լաւագոյն ուսանող» ծրագիրը՝ Հայաստանի, Արցախի եւ Ջաւախքի մէջ բնակող յառաջադէմ եւ լաւագոյն արդիւնքները արձանագրող ուսանողներուն համար։

1997-ին հիմնուեցաւ «Մօր ու մանկան առողջապահական կեդրոն»-ը Ախուրեանի մէջ, եւ 2005-ին կեդրոնին կից նաեւ հիմնուեցաւ ծննդատուն մը։ Շիրակի մարզէն ներս գործող առողջապահական կեդրոններուն մէջ առաջնակարգ տեղ կը գրաւէ ՀՕՄ-ի «Մօր ու մանկան» կեդրոնը եւ լաւագոյն արդիւնքներով արդէն բոլորեց երկու տասնամեակ։

Վերեւ նշուած «Ամանոր ծրագիր»-ի ընդմէջէն նաեւ կ'օժանդակենք Հայաստանի մէջ գործող մանկատուներուն, Արցախի «Սօսէ» մանկապարտէզներուն եւ Ջաւախքի երիտասարդական կեդրոններուն։

ՀՕՄ-ի համաշխարհային ընտանիքին կողմէ 2017-էն սկսեալ կ'օժանդակենք Երեւանի թիւ 1 հիւանդանոցի Հայրենիքի պաշտպանի վերականգնողական Կեդրոնի նորոգման աշխատանքներուն՝ յանուն հայրենիքի սահմաններուն պաշտպանութեան եւ ժողովուրդի

• • • ⇒

Կասկածէ վեր է, որ Ջաւախքը մեր հայրենիքի անբաժան մէկ մասնիկն է եւ ռազմավարական մեծ նշանակութիւն ունի: Իւրաքանչիւրիս պարտականութիւնն է հոգալ ու խնամել, օժանդակել անոր բարօրութեան աշխատանքներուն, որպէսզի կարենանք բարեկեցիկ կեանք ապահովել ջաւախահայութեան:

անվտանգութեան համար իրենց առողջութիւնը զոհաբերած զինուորին լաւագոյն խնամք ապահովելու համար:

2019-ին Շրջանային վարչութեան եւ յանձնախումբին ջանքերով «ՀՕՄ արուեստ»-ը իր դռները բացաւ Զարենցի փողոցի վրայ՝ որպէս ցուցասրահ-վաճառատուն, ուր կը վաճառուին զանազան տեսակի հայկական ձեռարուեստներ: Միեւնոյն ատեն ձեռարուեստի դասընթացքներ տեղի կ'ունենան, որպէսզի պահպանենք եւ փոխանցենք մեր ազգային աւանդութիւնները:

ՀՕՄ-ը «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի անդամ ըլլալով՝ կը մասնակցինք Հայաստանի եւ Արցախի զարգացման զանազան ծրագիրներու: 2019-ին բարերար տիկին Մամեանի եւ ՀՕՄ-ի Արեւմտեան շրջանի օժանդակութեամբ կարելի եղաւ Գիւմրիի մէջ 4 բնակարաններ նուիրել կարիքաւոր ընտանիքներու:

Հ.- Արցախի ՀՕՄ-ի մասին կարելի՞ է նոյն ձեւով զեկուցել:

Ն. Տ.- Այո՛, Արցախի ՀՕՄ-ի միաւորը հիմնուեցաւ 1992-ին, ընկերուհիները ամէն գնով օգտակար կը հանդիսանան իրենց շրջապատին՝ սերտ համագործակցութեամբ պատկան մարմիններուն հետ: Արցախի մեր ընկերուհիները նոյնպէս կը հոգան սահմանապահ զինուորներուն՝ իրենց յաճախակի այցելութեամբ եւ մթերքներով:

Արցախի մէջ ունինք «Սօսէ» մանկապարտէզներու ցանցը, որ սկիզբ առաւ, երբ Արցախի կրթութեան գիտութեան նախարարութիւնը ՀՕՄ-ին նուիրեց կիսաքանդ շէնք մը, որ նորոգուելէ ետք իր դռները բացաւ 3-6 տարեկան 87 աշակերտներու դիմաց, ապրիլ 1998-ին: Մինչեւ 2009 թուական մանկապարտէզներու ցանցը հասաւ 12-ի, 2010-ին 4 մանկապարտէզներ յանձնուեցան Արցախի կրթութեան գիտութեան նախարարութեան: Ներկայիս ՀՕՄ-ի մեծ ընտանիքը եւ բարերարներ կը հովանաւորեն 8 մանկապարտէզներ՝ Ստեփանակերտ, Մեծ Թաղեր, Տող, Աշան , Ականաբերդ, Շուշի, Քարեքահ եւ Խնձրիստան, ուր 400 երեխաներ կրթութիւն կը ստանան եւ 73 ընտանիքներու համար աշխատանքի աղբիւր է:

Ստեփանակերտի մանկապարտէզի շէնքը նորոգութեան կը կարօտէր. ՀՕՄ-ի մեծ ընտանիքին ջանքերով վերակառուցուեցաւ արդիական մանկապարտէզի նոր շէնք մը՝ նոյն հողաշերտին վրայ: 6 սեպտեմբեր, 2017-ին Ստեփանակերտի «Սօսէ» մանկապարտէզի նորակառոյց շէնքին պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան նախաձեռնութեամբ եւ բոլոր միաւորներու, անհատ բարերարներու օժանդակութեամբ: Որպէս նոր ծրագիր՝ 72-րդ Պատգամաւորական ժողովը վաւերացուց, որ շէնքին 3-րդ յարկը օգտագործուի որպէս արտադպրոցական զբօսավայր, նոր սարքաւորումներով:

Հ.- Ընդհանրապէս նորաստեղծ մասնաճիւղեր որեւէ մանրամասնութիւններ կարելի՞ է տալ:

Ն. Տ.- Սուրիոյ քաղաքական տագնապը պատճառ դարձաւ, որ հայ ժողովուրդը անգամ մը եւս գաղթէ եւ բնակութիւն հաստատէ այլ երկիրներու մէջ, մասնաւորապէս՝ եւրոպական քաղաքներու մէջ, այս մէկը պատճառ դարձաւ հայութիւնը համախմբելու եւ նոր մասնաճիւղեր հիմնելու մեր աշխատանքներուն: Անցնող քառամեակին Կեդրոնական վարչութիւնը ընդառաջեց Շուէյտի գաղութներուն մէջ բնակութիւն հաստատած անհատներու դիմումին եւ յուլիս 2018-ին հիմը դրաւ Հոլանտայի Արմելօ եւ սեպտեմբեր 2018-ին Սոտբրթելիի մեկուսի մասնաճիւղերուն:

Հ.- Ջաւախքի վերաբերեալ յիշատակելի իրագործումներ կա՞ն, մանաւանդ որ կը տեղեկանանք, թէ Թիֆլիս միշտ ալ դժուարութիւն կը յարուցէ:

Ն. Տ.- Այո՛, Ջաւախքի եւ ջաւախահայութեան առնչութեամբ դժուարութիւններ եւ մտահոգութիւններ ունինք, սակայն ծրագիրները կը շարունակուին բնականոն կերպով: Ախալքալաքի կեդրոնին կից հողաշերտը մեր սեփականութիւնը դարձաւ: Ջաւախքի երիտասարդական կեդրոններուն յատկապէս կը քաջալերենք: ՀՕՄ-ի Համահայկական 72-րդ պատգամաւորական ժողովը եկաւ կրկին անգամ հաստատելու ջաւախահայութեան ծրագիրները.- հայոց պատմութեան մրցոյթներ, բազմազաւակ ընտանիքներ եւ հաւաքական մկրտութիւն:

Ապագայի համար ժողովը որդեգրեց Ախալցխայի երիտասարդական կեդրոնի վերաշինութեան ծրագիրի օժանդակում:

Կասկածէ վեր է, որ Ջաւախքը մեր հայրենիքի անբաժան մէկ մասնիկն է եւ ռազմավարական մեծ նշանակութիւն ունի: Իւրաքանչիւրիս պարտականութիւնն է հոգալ ու խնամել, օժանդակել անոր բարօրութեան աշխատանքներուն, որպէսզի կարենանք բարեկեցիկ կեանք ապահովել ջաւախահայութեան: Օժանդակել ջաւախահայութեան՝ կը նշանակէ զօրավիգ կանգնիլ ջաւախահայութեան հայրենի հողին կապուած իրենց հզօր կամքին, Ջաւախքը հայ պահելու անոնց պատրաստակամութեան, կը նշանակէ՝ կանխել արտագաղթ, պահպանել պատմական Հայաստանի հիւսիսը, երաշխաւորել այսօրուան Հայաստանի անվտանգութիւնը եւ, մանաւանդ, ապահովել ապագայի միացեալ հայրենիքի տեսլականը:

Հ.- Ներքին սփիւռք, այսինքն՝ նախկին Խորհրդային Միութիւն: Այս լայնատարած եւ հետզհետէ աճող գաղութներուն մէջ գործունէութիւն կա՞յ: Եթէ կարելի՝ է յաւելեալ տեղեկութիւններ տալ:

Ն. Տ.- ՀՕՄ-ի առաքելութիւններէն մէկն է հայապահպանումը: Երբ կ'անդրադառնանք ներքին սփիւռքի մասին, հոն շատ աւելի կարիքը կը զգանք հայապահպանման աշխատանքներուն: Կ'ուզեմ անդրադառնալ Պուլկարիոյ հայ գաղութին, թէեւ Պուլկարիոյ մէջ ունինք 5 մասնաճիւղեր՝ մօտաւորապէս 350 անդամներով եւ ՀՕՄ-ի միօրեայ 5 մանկապարտէզներ՝ Փլովտիւ, Ռուսէ, Պուրկաս, Վառնա եւ Սոֆիա քաղաքներուն մէջ, որոնք կը հովանաւորուին ՀՕՄ-ի Կեդրոնական վարչութեան նիւթական յատկացումներով:

Մօտէն կը հետեւինք վերաշխուժացնելու Մոսկուայի միաւորը, իսկ ներկայիս կ'ուսումնասիրենք Ռուսիոյ՝ Ս. Փեթերսպուրկ քաղաքին եւ Ռումանիոյ մէջ նոր մասնաճիւղեր հիմնելու կարելիութիւնը:

Հ.- ՄԱԿ-էն ներս ի ՀՕՄ-ի ներկայութեան եւ գործունէութեան մասին կարելի՞ է տեղեկութիւններ տալ:

Ն. Տ.- ՀՕՄ-ը կը շարունակէ իր աշխատանքները ՄԱԿ-էն ներս՝ մասնակցելով ոչ կառավարական կազմակերպութիւններու ժողովներուն եւ աշխատանխստերուն, որոնք անմիջական առնչութիւն ունին ՀՕՄ-ի նպատակներուն եւ ծրագիրներուն հետ: ՀՕՄ-ի՝ ՄԱԿ-ի յանձնախումբը մշտական եւ գործուն ներկայութիւն է ՄԱԿ-էն ներս:

Սերտ համագործակցութեամբ ՄԱԿ-էն ներս Հայաստանի Հանրապետութեան Մշտական ներկայացուցչութեան, կը մասնակցինք ՄԱԿ-ի Կանանց իրավիճակի յանձնաժողովներուն:

ՄԱԿ-ի Տնտեսական եւ ընկերային զարգացման յանձնաժողով / Economic and Social Council of the United Nations (ECOSOC)

Ընկերային զարգացման յանձնաժողով / Commission for Social Development (CSocD)

Կանանց իրավիճակի յանձնաժողով / Commission on the Status of Women (CSW)

ՄԱԿ-ի Կին / UN Women

Փեքին 2020 / Beijing 2020

Կ'ուզեմ այստեղ շեշտել, որ անցնող քառամեակին կարելի եղաւ բարելաւել ՄԱԿ-ի մեր Վարժողական ծրագիրը եւ արդէն իսկ 10 հայ ուսանողներ մօտակայ շրջաններէն մաս կազմեցին այս ծրագրին:

Հ.- Եզրակացնելու համար, ապագայի վերաբերեալ յատուկ ծրագիրներ ու առաջարկներ կա՞ն:

Ն. Տ.- Այո՛, Պատգամաւորական ժողովը 49 բանաձեւերու վրայ կեդրոնացաւ, անոնցմէ կ'ուզեմ նշել քանի մը հատը.

110-ամեակ

2020 թուականը կը բոլորէ ՀՕՄ-ի հիմնադրութեան 110-ամեակը: Որպէս մարդասիրական եւ բարեսիրական միութիւն՝ հաստատ համոզումով կը շարունակենք հայապահպանման սրբազան մեր առաքելութիւնը: ՀՕՄ-ը միակ հայ կանացի կազմակերպութիւնն է, որ 110 տարիներ վառ պահեց հայ կնոջ արժանիքները: 110-ամեակը առիթ մըն է, որ արժանավայել ձեւով տօնակատարենք մեր կազմակերպութեան նուաճումները եւ վերանորոգենք մեր ուխտը: Ուստի ծրագրած ենք ձեռնարկներու շարք մը՝ Հայաստանի եւ Արցախի մէջ, օգոստոս 30 - 10 սեպտեմբեր, 2020-ին:

Դրամահաւաք

Անհերքելի իրականութիւն է, որ միայն բարոյական աշխատանքով կարելի չէ յաջողութիւն արձանագրել: Որպէսզի աւելի հեշտութեամբ կարենանք ՀՕՄ-ի բազմածաւալ աշխատանքը շարունակել, մեր ծրագրումներու շարքին է դրամահաւաք՝ ուռճացնելու համար ՀՕՄ-ի հիմնադրամը եւ սատարելու վերոյիշեալ նշուած ծրագիրներուն:

Երիտասարդներու ներգրաւում

Առաջնահերթ տեղ կը գրաւէ երիտասարդներու ներգրաւումը ՀՕՄ-ի շարքերէն ներս, ընթացքի մէջ են հանդիպումներ մասնագէտ անձերու հետ, որոնք հիմնական աշխատանք պիտի տանին՝ Կեդրոնական վարչութեան տուեալներուն վրայ հիմնուելով: Այս ծրագրումներու շարքին է նաեւ երիտասարդներու համար համագումարներ կազմակերպել:

Ընկերային Համացանց / PR

ա) ՀՕՄ-ի կայքէջը արդիական ձեւով բարելաւուած է, շաբաթական դրութեամբ կու տայ ընդհանուր տեղեկութիւններ՝ մեր գործունէութեան մասին, առաւել՝ կարելիութիւնը ունինք նուիրատուութիւններ ընդունելու:

բ) Հոկտեմբեր 2019-ին կարելի եղաւ տեղադրել ՀՕՄ-ի Գործունէութեան քարտէսը, որ կը բնութագրէ ՀՕՄ-ի աշխարհասփիւռ ծրագիրները եւ աշխատանքները:

գ) «Հայ Սիրտ»-ը, որ ՀՕՄ-ի միակ օրկանն է եւ մեծ ներդրում ունեցած՝ ՀՕՄ-ը ծանօթացնելու մեր ժողովուրդին, միեւնոյն ժամանակ սատարած է հայ կնոջ զարգացման, աւելի թափ պիտի տանք անոր յաճախակիօրէն հրատարակութեան՝ օգտագործելով արդի էլեկտրոնային տարբերակը: Առաւել՝ աշխատանք կը տանինք «Հայ Սիրտ»-ի ընդհանուր հատորներու թուայնացման: Նաեւ պիտի սկսինք մնայուն ծրագիրներու արխիւներու թուայնացումը:

ՀՕՄ-ի մեծ ընտանիքը եւ բարերարներ կը հովանաւորեն 8 Արցախի մանկապարտէզներ՝ Ստեփանակերտ, Մեծ Թաղեր, Տող, Աշան , Ականաբերդ, Շուշի, Քարեքահ եւ Խնձրիստան, ուր 400 երեխաներ կրթութիւն կը ստանան եւ 73 ընտանիքներու համար աշխատանքի աղբիւր է:

«Մեր Թշնամիները Հայաստանի Եւ Արցախի Սահմաններից Դուրս Են». Յակոբ Տէր Խաչատուրեան

Ստորեւ ՀՅ Դաշնակցութեան Բիւրոյի ներկայացուցիչ Յակոբ Տէր-Խաչատուրեանի խօսքը ՀՅԴ 130-ամեակին նուիրուած հանդիսութեան, Շուշի։

Գերաշնորհ եւ սիրելի Սրբազան հայր, յարգարժան հիւրեր, հայրենակիցներ, ընկերներ

Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան 130-ամեակին նուիրուած տօնակատարութիւնների մեկնարկը սկսում ենք ազատագրուած Արցախից։ Առհասարակ, ՀՅԴ 130-ամեակը նշելը ոչ միայն տօնակատարութիւն է, այլ նաեւ հաշուետուութեան առիթ՝ ժողովրդի առջեւ։ Դաշնակցութիւնը յոյսի ու նուիրումի կազմակերպութիւն է՝ հայոց ազատատենչ ու առնական ոգին մարմնացնող, հայ ժողովրդի տեսլականը քայլ առ քայլ իրականացնող, հայոց պետականութեան հիմքերն ամրապնդող, Արցախի հիմնահարցն անխոնջ հետապնդող, ինչպէս նաեւ՝ Ջաւախքի ու Արեւմտեան Հայաստանի հայութեան իրաւունքները շեշտադրող։ Մի խօսքով, հայ ժողովրդի վառ ապագայի յոյսը հունաւորողն է մեծ ու աննահանջ մարտնչող այս կառոյցը։

Պետականութեան առկայութեան ու բացակայութեան հանգրուաններում՝ իր 130-ամեայ պատմութեան ընթացքում ՀՅԴ-ն լծուած է հայ ժողովրդին ծառայելու գործին՝ միշտ կարեւորելով գործը ռոստոմեան վճռակամութեամբ, միշտ անսալով քրիստափորեան յարատեւ կռուի պատգամին եւ միշտ կառչելով զաւարեանական բարոյական հանգանակին, ու ամուր գաղափարական միատեսակութեան կողքին՝ նաեւ վարչական ապակենտրոնացման նրա համոզմունքին։ Սկզբունքներ, որոնք այսօր էլ թարմ ու այժմէական են։

Հայաստանի վերանկախացումից ու Արցախի ազատագրումից յետոյ բազմապատկուել են մեր գործունէութեան դաշտն ու ծրագրերը։ Իր աշխարհասփիւռ համահայկական կառոյցով ՀՅԴ-ն պարտաւոր է աջակցել իր հայրենիքի ու հայութեան բազմաթիւ կարիքների լուծմանը։ Բայց որպէս պատասխանատու եւ լուրջ կազմակերպութիւն՝ այն շարունակաբար ճշտում եւ այժմէականացնում է իր առաջնահերթութիւնները, որոնցից իւրաքանչիւր տարուայ համար ընտրւում են էականները։ Դրանց իրագործման համար տրամադրւում են մեր կազմակերպութեան տրամադրութեան տակ գտնուող նիւթական աղբիւրներն ու մարդկային ներուժը։ Այդ տարեկան առաջնահերթութիւններն անպայմանօրէն եւ առնուազն պէտք է ներառեն Հայաստանը, Արցախը, սփիւռքը եւ Հայ դատը։ Մնացեալները ճշտւում են ըստ ծրագրերի եւ ժողովների որոշումների։ Հայաստանի պարագայում՝ բնական է, որ համահայկական մեր յստակ նպատակը ինչպէս անցեալում, նաեւ այսօր պետականութեան հիմքերի ամրապնդումն է՝ օժանդակելով կաշառակերութեան դէմ պայքարին, մտածուած ու ոչ կործանարար փոփոխութիւններին, որպէսզի անցնցում մնայ մեր հայրենիքը, իսկ մեր ժողովուրդը ազատ, անվտանգ ու իրեն յատուկ ստեղծարար ոգով անխափան ծաղկեցնի հայրենիքը։

Այդ հայրենիքը, մեր պատկերացմամբ, պէտք է ունենայ իսկական ժողովրդավարական դիմագիծ, իշխանութեան օրէնսդիր, գործադիր եւ դատական ճիւղերի լրիւ տարանջատում ու փոխադարձ հակակշռում, ազգային գաղափարախօսական պինդ յենարան, կարծիքների այլազանութեան քաջալերում եւ առողջ կառուցողական բանավէճի հնարաւորութիւն, համերաշխութիւն՝ նաեւ առանց բաժանարար կեղծ գծերի պարտադրանքի, ընկերային արդարութիւն եւ տնտեսական հնարաւորութեան ընձեռում ժողովրդի բոլոր շերտերին։

Բարկացկոտ ու յեղափոխութեան պիտակի տակ ներքին պառակտումների տանող քաղաքականութիւնը պէտք է փոխարինուի հայրենի ժողովրդի եւ համազգային մակարդակով միասնականութիւն ստեղծելու միտումով, որպէսզի համախմբուած ճիգերով դիմագրաւենք Հայաստանի Հանրապետութեան ներքին եւ արտաքին մարտահրաւէրներին։ Բնականաբար մեր կազմակերպութիւնը հայրենիքում լծուած է նաեւ առօրեայ քաղաքական աշխատանքին, եւ որպէս արտախորհրդարանական ուժ՝ իր աշխատանքները ծաւալում է մասնագիտական ոլորտային յանձնախմբերի ճեւաչափով, որպէսզի կառավարական տարբեր ծրագրերի այլընտրանքներ ներկայացնի։ Ինչպէս անցեալում, այսօր եւս ճշդին ասելու ենք ճիշդ, իսկ սխալի պարագայում՝ ոչ միայն սխալ, այլ նաեւ ներկայացնելու ենք այլընտրանքներ՝ որպէս նոր հունաւորուող ուղիներ մեր անելիքների եւ գաղափարների մասին։ ՀՅԴ-ի համար Հայաստանում երիտասարդութեան ներգրաւումը, մտաւորականութեան համախմբումը, ժողովրդի մէջ համերաշխութեան ու իսկական հանդուրժողականութեան ստեղծումն առաջնահերթութիւններ են, որովհետեւ Հայաստանի մէջ մենք թշնամի չունենք։ Մեր թշնամիները Հայաստանի եւ Արցախի սահմաններից դուրս են։ Դրա համար անհրաժեշտ է, որ այս հանգրուանում, երբ այդքան նօսրացած են նիւթական միջոցներն ու մարդկային ներուժը՝ համախմբուել, որպէսզի կարողանանք ազգովի բռնցքուել։

Շուտով մենք նշելու ենք նաեւ մեր հիմնադիրներից՝ Քրիստափոր Միքայէլեանի մահուան 115-րդ տարելիցը։ Ինչպէս շատերդ տեղեակ էք, նա հանգչում է Պուլկարիայում, որտեղ եւ նահատակուեց իր գործի ճամբին։ Մենք պատրաստւում ենք համահայկական միջոցառմամբ նշել՝ այցելելով նրա շիրիմին։ Այդ շրջանակում Պուլկարիայում նաեւ տեղի կ՛ունենայ միջազգային գիտաժողով։ Արցախի պարագայում՝ մեզ համար հոգեկան մեծ հրճուանք է գտնուել այս մայր հողի վրայ, որովհետեւ Արցախը մեր հարազատ տունն է՝ անկախ նրանից, թէ որտեղ ենք բնակւում, անկախ նրանից, թէ մեզնից իւրաքանչիւրը որտեղ է գործում։ Ուրախ եմ ասելու, որ Արցախի պարագայում մենք իշխանութեան հետ ունենք ամբողջական գործակցութիւն տասնամեակից աւելի, ներկայ իշխանութեան տարբեր օղակների հետ բեղուն գործունէութիւն ենք ծաւալել՝ ի շահ մեր ժողովրդի եւ ի սպաս Արցախի դատի։ Բնական է, որ այդ առումով անելիքների հիմնական կողմը մեր կենտրոնացումն է Արցախի անվտանգութեան ապահովման, ինքնորոշման իրաւունքի միջազգային ճանաչման ու տնտեսական զարգացման խնդիրների վրայ։ Վկայ՝ անցած տարուայ հոկտեմբերին Արցախի բարեկամների խորհրդաժողովը, որը համախմբեց աւելի քան 150 օտարազգի քաղաքական, մտաւորական գործիչների ու լրագրողների, որոնք եկան Ստեփանակերտ՝ հակառակ Ազրպէյճանի ամէն տեսակ սպառնալիքների։ Խորհրդաժողովին յայտարարուեց Արցախի օտարազգի բարեկամների նոր ցանցի ստեղծման մասին։ Այդ ցանցն օրէցօր աճում է, եւ արդէն համախմբում է շուրջ 200 մարդու։

Արցախի համար մենք շարունակաբար նախաձեռնութիւններ ունենք։ Բնականաբար յառաջիկայ ամսուայ ընթացքում հիմնական աշխատանքը կապուած է Արցախի ընտրութիւնների հետ։ ՀՅԴ-ն յայտարարել է, որ մասնակցելու է իր թեկնածուով՝ յանձինս ընկեր Դաւիթ Իշխանեանի, նաեւ շեշտել է այդ ընտրութիւնների ամբողջովին արդար, թափանցիկ եւ անցնցում անցկացնելու անհրաժեշտութիւնը։ Որպէս համահայկական կազմակերպութիւն՝ մենք պէտք է լինենք այդ նպատակակէտերի իրագործման համար երաշխիքներ տրամադրող։ Սփիւռքի պարագայում՝ լաւ գիտէք, որ ՀՅԴ-ն ունի պետականակերպ դերակատարութիւն ներհամայնքային կեանքում։ Իր ուղեկից կազմակերպութիւններով այն մեր համայնքներին մատուցում է բազմատեսակ ծառայութիւններ՝ մանաւանդ շեշտադրելով հայապահպանման, իսկ վերջին տարիներին՝ նաեւ հայակերտման անհրաժեշտութիւնը։

Հայակերտում ասելով՝ մենք հասկանում ենք, հայութեան պահպանումից բացի, սփիւռքի՝ ձուլման վտանգի ենթարկուած տարբեր բաղադրիչ մասերի վերադարձը հայութեանը։ Խնդիրը ներառում է եւ տարբեր երկրներում ձուլման վտանգուած համայնքների եւ Արեւմտահայաստանի թաքուն հայերի հարցերը։ Հոյակապ գաղափար, որի իրագործմանը լծուած է ՀՅԴ-ն։ Մենք նաեւ յայտարարել ենք, որ յանձնառու սփիւռքը հզօր հայրենիքի գրաւականն է։ Ամուր հաւատում ենք այդ տեսլականին, նաեւ պնդում, որ սփիւռքում ապրող իւրաքանչիւր յանձնառու հայ իր ուշադրութիւնն ու կիզակէտը դարձնի հայրենիքին՝ Հայաստանին ու Արցախին։ Բնականաբար այնտեղ նոյնպէս անհրաժեշտութիւն է զգացւում շարունակական այժմէականացման եւ թարմացման։ Այդ ուղղութեամբ ՀՅԴ-ն այլ համահայկական կառոյցների հետ պիտի ձեռնարկի սփիւռքահայութեան խորհրդաժողով՝ հաւանաբար յառաջիկայ ամրանը։ Ինչ վերաբերում է Հայ դատին, ապա մեր խորհրդաժողովի այս երկու օրերի ընթացքում այդ բաւականին խօսուել է։ Պէտք է նշեմ, որ մենք պիտի շարունակենք աշխատել 4 ուղղութիւններով.

1.- Նեցուկ կանգնել Հայաստանի Հանրապետութեանը եւ Արցախի Հանրապետութեանը՝ որպէս հիմնական առաքելութիւն։

2.- Ցեղասպանութեան ճանաչման եւ պահանջատիրութեան խնդիր։

3.- Հայապատկան հողերի վրայ ապրող հայութեանը, այդ թւում՝ նաեւ Ջաւախքի մեր քոյրերին ու եղբայրներին օժանդակութիւն, որպէսզի յարգուեն ու զարգանան նրանց անհատական ու հաւաքական իրաւունքները։

4.- Հայ դատի պայքարին մեր ժողովրդի, մանաւանդ երիտասարդութեան ներգրաւման աստիճանի բարձրացում։

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, ՀՅԴ-ն ունի հարուստ աւանդոյթներ, որոնց էական մասը մնում է անփոփոխ, իսկ ռազմավարութիւնն ու մարտավարութիւնը միշտ յարմարեցւում են ժամանակների պահանջներին։ Դա է մեր գոյատեւման ու երկարակեցութեան գաղտնիքը։ ՀՅԴ-ն նպատակասլաց կազմակերպութիւն է, որն իր առաքելութիւնն իրագործում է հաւաքական ղեկավարութեամբ եւ գաղափարական ամուր հենքով։ ՀՅԴ-ն քաջ գիտակցում է, որ երբ տիրական անձն է կենտրոնացած ձեւով ուժի կուտակում ապահովողն ու քաղաքականութիւն թելադրողը, տուժում է ամբողջ կառոյցը։ Ուստի, ժամանակի ընթացքում անձի հետ կը վերանայ նաեւ իր ղեկավարած կառոյցը։ Իսկ երբ հաւաքական է ղեկավարութիւնը, համոզիչ եւ նոյնիսկ վարակիչ է գաղափարախօսութիւնը եւ, միաժամանակ, երկաթեայ կարգապահութիւն ունեն նրա շարքերը, ապա այդ կազմակերպութիւնը կը մնայ ամուր՝ պարբերաբար վերանորոգուող ու նոր սերունդներ ներգրաւող։ ՀՅԴ-ն առաջնորդւում է այս վերջին տարբերակով։ Այս է պարզ ու ջինջ իրողութիւնը, որքան էլ լուրջ, թէ կեղծ վերլուծաբաններ փորձեն տարբեր ժամանակաշրջաններում անհիմն ու շինծու որակումներ տալ։ Մենք անեղբ քայլելու ենք այն ճանապարհով, որ գծել է մեր ծրագիրը՝ յստակ առաջադրանքներով, մեր Ընդհանուր ժողովները՝ արտացոլելով համաշխարհային կառոյցների լիազօր պատգամաւորների հաւաքական կամքը, եւ մեր գործադիր մարմինների որոշումները՝ միշտ շօշափելով մեր շարքերի բազկերակը եւ որոնելով արդիական մօտեցումներ հին ու նոր մարտահրաւէրների դիմագրաւման համար։ Մենք անվարան սպասարկելու ենք մեր հայրենիքի՝ Հայաստանի ու Արցախի եւ ազգի շահերը՝ անեղբ հաւատով, բարձր բարոյականութեամբ ու ամբողջական նուիրումով։

ՀՈՐԻԶՈՆ www.horizonweekly.ca

ԾՈՒՐԻՉՆ
ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

9 Մարտ 2020

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՋԱՒԱԽՔ

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀՆԱԴԱՐՈՒՄ

Ջաւախքը պատմական Մեծ Հայքի թագաւորութեան հիւսիսում ընկած Գուգարք աշխարհի ինը գաւառներից մէկն է: Այն մ.թ.ա. 2-րդ հազարամեակում մաս է կազմել Հայասա պետական կազմաւորմանը, «Զաբախա» ձեւով յիշատակւում է Արգիշտի Ա. թագաւորի (մ.թ.ա. 786-764) արձանագրութիւններում:

Մ.թ.ա. 6-3րդ դարերում, Ջաւախքը Երուանդունի թագաւորութեան հիւսիսային գաւառներից էր: Կարճ ընդմիջումից յետոյ Գուգարք նահանգի հետ այն Արտաշէս Ա. Բարեպաշտի (մ.թ.ա. 189-160 թ.) կողմից վերամիացուել է Մեծ Հայքի թագաւորութեանը, որի կազմում մնացել է մինչեւ Արշակունեաց հարստութեան անկումը: Արշակունիների օրօք գաւառը յիշատակւում է որպէս Վարձաւունի նախարարական տան կալուածք:

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՋԱՔԱՐԵԱՆՆԵՐԻ ՕՐՕՔ

428 թուականից յետոյ երկրամասը սասանեանները մտցրել են պարսկական մարզպանութեան մէջ: 7-րդ դարի երկրորդ կէսին այն գրաւուել է արաբների կողմից:

10-րդ դարում Ջաւախքը հայ Բագրատունիների թագաւորութեան կազմում էր, որի կործանումից յետոյ կարճ ժամանակով՝ 11-րդ դարի կէսերին ենթարկուել է վրաց պետութեանը՝ մինչեւ Սելճուք թուրքերի արշաւանքները:

12-րդ դարի վերջից, ի թիւս Հիւսիսային Հայաստանի այլ գաւառների, Ջաւախքն իր Թմուկ (Թմկա) բերդի ու Ախալքալաքի (Նոր քաղաք) հետ տրուել է հայ Զաքարեաններին՝ որպէս ժառանգական կալուածք: Այնտեղի հայ հոգեւոր կեդրոնը եղել է Զրէսկ աւանը: Մոնղոլական լծի տապալումից յետոյ 1266 թ. այս տարածաշրջանը եղել է Սամցխէ - Ջաւախք իշխանութեան կազմում: 1587 թ. այն գրաւել են Օսմանեան թուրքերը եւ մտցրել Չլդրի (ապա՝ Ախալցխա) Էյալէթի (վիլայէթ, նահանգ) մէջ՝ իբրեւ առանձին սանճագ (գաւառ):

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՆՉԵՒ ԳԱՂԹ

19-րդ դարի սկզբին Ջաւախքը Հարաւային Կովկասի այլ գաւառների հետ յայտնուեց ռուսական կայսրութեան արտաքին քաղաքականութեան ոլորտում:

1828 թ. Յուլիսին, զօրավար Ի. Ֆ. Պասկեւիչի զօրքերը գրաւեցին Ջաւախքի կեդրոն Ախալքալաքը:

1828 թ. Արեւմտեան Հայաստանի Էրզրումի, Բասենի, Բաբերդի, Դերջանի եւ այլ գաւառներից 7300 հայ ընտանիքներ Կարապետ Արքեպիսկոպոս Բագրատունու գլխաւորութեամբ գաղթեցին եւ բնակութիւն հաստատեցին Ախալցխայի, Ախալքալաքի եւ Ծաղկայի (պատմական Գուգարաց աշխարհի Թռէղք գաւառը) շրջակայքում՝ վերականգնելով ու հիմնադրելով աւելի քան 60 գիւղ եւ 50 եկեղեցի:

Այդ գաղթի շնորհիւ կրկին վերականգնուեց Ջաւախքի նախկին հայեցի էթնիկական (խմբգր. ցեղային) պատկերը: Տեղացի 1716 ընտանիք (մօտ 10 - 11 հազար շունչ) հայերի, 639 ընտանիք մահմետականների ու 179 ընտանիք վրացիների կողքին հաստատուեցին 58 հազար արեւմտահայեր:

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՂԹԻՑ ՅԵՏՈՅ ՄԻՆՉԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱՅՆԱՅՈՒՄ

1840 թ. Ախալքալաք գաւառը, որ կազմում էր թուրքական նախկին սանճագի հիմնական տարածքը, մտցուեց Վրացա - իմերեթական, իսկ 1846 թ.՝ Թիֆլիսի նահանգին մեջ, 1874 թ. վերածուեց ինքնուրոյն գաւառի:

1841-1843 թ. Ռուսաստանի տարբեր մարզերից աքսորուած ռուս աղանդաւորները՝ դուխոբորները (խմբգր. հոգու համար պայքարողներ), գաւառի հարաւային մասում (այժմեան Նինոծմինդայի շրջան) հիմնում են 8–9 գիւղ: Այսպէս, Ջաւախքը դառնում էր բազմազգ:

1886 թ. գաւառում առկայ էր 110 գիւղ, որոնք միաւորւում էին 10 գիւղական համայնքներում՝ ընդամէնը մօտաւորապէս 63,8 հազար բնակչութեամբ, որից 46386-ը, այսինքն՝ 72,7%-ը՝ հայեր էին: Մահմետականները 10,7% էին, ռուս դուխոբորները (խմբգր. հոգու համար պայքարողներ)՝ 10,4%, վրացիները՝ 5,8%:

Ռուսական տիրապետութեան շրջանում Ախալքալաքի գաւառը սոցիալ(խմբգր. ընկերային) - տնտեսական եւ մշակութային զգալի վերելք ապրեց: Ախալքալաքը դարձաւ արհեստաւորական կեդրոն, իսկ գիւղերը սկսեցին կարեւոր դեր խաղալ Անդրկովկասում հացահատիկի ու մսամթերքի արտադրութեան բնագաւառում:

1830-ական թ. սկզբներին Կարապետ Արքեպիսկոպոսի նախաձեռնութեամբ Ախալցխայում բացուեցին Կարապետեան, Ախալքալաքում՝ Մեսրոպեան ծխական արական դպրոցները: 1856 թ. բարերար Կարապետ Եաղուբեանի ջանքերով աւարտուեց Ս. Խաչ եկեղեցու

վերաշինութիւնը: 1870 թ. սկսեցին գործել Սանդիտեան օրիորդաց, իսկ 1880-ական թ. սկզբին՝ ռուսական դպրոցները, 1889 թ.՝ քաղաքային ուսումնարանը, ստեղծուեց թատերական խումբ:

19-րդ դարի վերջին Ախալքալաքում Ջ. Տէր Գրիգորեանի եւ Պ. Աբէլեանի ջանքերով ստեղծուեց ազատագրական խմբակ: Այստեղ իր գործունէութիւնը ծաւալեցին Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւն եւ Սոցիալիստ յեղափոխականների (էսէռական) կուսակցութիւնները:

Արեւմտեան Հայաստանի ազատագրութեան գաղափարները ջերմ արձագանգ գտան ախալքալաքցիների շրջանում, որոնց զգալի մասը, ծագումով լինելով արեւմտահայեր, շարունակում էր պահպանել հոգեւոր կապը իրենց նախկին հայրենիքի՝ Էրզրումի նահանգի հետ:

Ջաւախքը ծնունդ տուեց ազգային այնպիսի յայտնի դէմքերի, ինչպիսիք էին Յովհաննէս Քաջազնունին, Համօ Օհանջանեանը, Ռուբէն Տէր-Մինասեանը, Ռուբէն Դարբինեանը, գրողներ՝ Վահան Տէրեանը, Դերենիկ Դեմիրճեանը, աշուղ Ջիւանին եւ ուրիշներ:

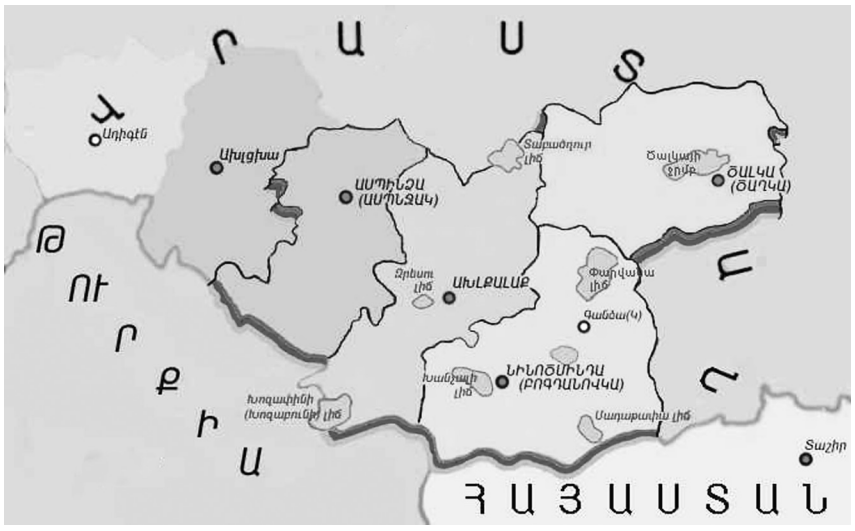

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

1918 թ. Մայիսին, Ախալքալաքի գաւառ թուրքական զօրքերի ներխուժման պատճառով բնակչութեան ճնշող մեծամասնութիւնն արտագաղթեց Բակուրիանի անտառներ ու Ծալկայի շրջան: Գաղթած 80 հազար հայերից 35-40 հազար զոհուեց:

1921 թ. Նոյեմբերի 6-ին կնքուեց պայմանագիր Խորհրդային Հայաստանի ու Վրաստանի միջեւ հայ-վրացական սահմանագծի վերաբերեալ, որը մասնակի փոփոխութիւններով պահպանուեց առ այսօր:

Կորցնելով աջակցութեան յոյսի վերջին նշոյլը՝ գաւառի բնակչութիւնը դարձեալ բարձրացրել է Ախալքալաքը Հայաստանին միացնելու հարցը: Արտայայտելով ժողովրդի կամքը՝ համապատասխան որոշումներով 37 գիւղական խորհուրդներ 1925 թ. դիմել են Հայաստանի, Վրաստանի եւ ԽՍՀՄ (Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութիւնների Միութիւն) բարձրագոյն իշխանական մարմիններին:

1927 թ. Օգոստոսի 13-ին ստորագրուեց հայ-վրացական նոր համաձայնագիր՝ ՀՍԽՀ (Հայկական Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութիւն) Լենինականի եւ ՎՍԽՀ (Վրաստանի Սոցիալիստական Խորհրդային Հանրապետութիւն) Ախալքալաքի գաւառների վարչատնտեսական սահմանների անցկացման մասին, որը հաստատուեց Անդրֆեդերացիայի Կենտգործկոմի նախագահութեան 1929 թ. Փետրուարի 18-ի նիստում:

Ախալքալաքի նախկին գաւառի մեծ մասից կազմուեց նոյնանուն վարչական գաւառը (յետագայում՝ շրջան): Հիւսիսային գիւղերից Տաբաձոդուրին, Մոլիթը եւ Չիխարուլան մտցուեցին Բորժոմի, իսկ Դամալան՝ աւելի ուշ կազմաւորուած Ասպինձայի շրջանների մեջ: 1930 թ. Ախալքալաքի շրջանից անջատուեց նրա հարաւ-արեւելեան մասը՝ կազմելով Բոգդանովկայի (այժմ՝ Նինոծմինդա) շրջանը:

Երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին, Ախալքալաքն ունեցաւ մարդկային մեծ կորուստներ: Բաւական է նշել, որ պատերազմի օրերին բանակ զօրակոչուած 12684 ախալքալաքցիներից զոհուեց (մասամբ անհետ կորածներ) 7788-ը, այսինքն՝ 61,4 %-ը:

1946-1949 թ. զգալի թիւով հայեր Վրացական ԽՍՀ հայաբնակ շրջաններից՝ Ջաւախքից, աքսորուեցին Ալթայի երկրամաս եւ Սիպիր:

1950-70-ական թուականներին տնտեսական եւ քաղաքական շարժառիթներով հայ բնակչութեան արտահոսքը Հայկական ԽՍՀ, Հիւսիսային Կովկաս եւ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետութիւններ, մեծ չափեր ընդունեց: Ահա թէ ինչու բարձր ծնելիութեամբ եւ ընտանիքների բազմանդամութեամբ աչքի ընկած Ախալքալաքի եւ Բոգդանովկայի շրջաններում 1989 թ. բնակչութեան ընդհանուր թիւը հասաւ սոսկ 1917 թ. մակարդակին՝ 105 հազար մարդու:

ՋԱՒԱԽՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՏԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿՇՐՋԱՆՈՒՄ

1989 թ. Ապրիլին Աջարիայում տեղի ունեցած երկրաշարժից անօթեւան մնացած կամ մասնակիօրէն տուժած աջարներին վրաց կառավարութիւնը չհապաղեց բնակեցնել Ախալքալաքի վրացական մի քանի (Կոթելիա, Հոկամ, Գոգաշէն, Չունչխա եւ այլն) եւ Բոգդանովկայի ռուս դուխոբորների (խմբգր. հոգու համար պայքարողներ) գիւղերում:

Այդ տարածաշրջանը խորհրդային ժամանակաշրջանում լիովին անտեսուած էր վրացական իշխանութիւնների կողմից: Վրաստանի անկախացումից յետոյ, ինչպէս Ջաւախքի, այնպէս էլ ողջ հանրապետութեան հայութեան նկատմամբ, յատկապէս 1990-ական թ. սկզբին՝ Զուիադ Գամսախուրդիայի (խմբգր. երկրի առաջին նախագահ) նախագահական շրջանում, աւելի ուժեղացաւ ազգային խտրականութիւնը:

Ջաւախքը ազգային կազմի միատարրութիւնից զրկելու համար Ախալքալաքի, Ախալցխայի, Նինոծմինդայի, Ասպինձայի եւ Ադիգէնի շրջանները միաւորեցին վարչական մէկ նահանգի մեջ, որի կեդրոն դարձաւ Ախալցխա քաղաքը: Դրանով Ախալքալաքն ու Նինոծմինդան դադարեցին անգամ ինքնուրոյն վարչական շրջան լինելուց, ջաւախքահայութիւնը կորցրեց Թիֆլիսի հետ ուղղակի յարաբերուելու հնարաւորութիւնը: Վարչական հիմնարկների մեծ մասը տեղափոխուեց Ախալցխա:

Յատկապէս ծանր է Ջաւախքի տնտեսական վիճակը: Աշխատատեղերի բացակայութիւնը, ազգային խտրականութեան առկայութիւնը, վրացական իշխանութիւնների նկատմամբ հիմնաւորուած անվստահութեան աճը, հազարաւոր մարդկանց հարկադրում են թողնել հայրենի բնակավայրերն ու արտագաղթել Ռուսաստան եւ այլ երկրներ:

Անմխիթար վիճակում է Ջաւախքի կրթամշակութային կեանքը: Դպրոցների մեծ մասը կիսաքանդ վիճակում է: Լիովին խաթարուած է հոգեւոր-եկեղեցական կեանքը: Նիւթական ծանր վիճակում են թոշակառուները, ջաւախքցի ազատամարտիկները:

Այդուհանդերձ, այսօր պատմական Ջաւախքն իր երկու շրջաններով, հիմնականում հայաբնակ մօտ 100 գիւղերով եւ աւելի քան 100 հազար բնակչութեամբ (95 %ը՝ հայեր, հարեւան Ախալցխայի, Ասպինձայի, Բորժոմի եւ Ծալկայի շրջաններում հաշւում է մօտ 30 հայկական գիւղ՝ 60 հազար հայ բնակիչներով) Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնների տարածքից դուրս գտնուող ամենամիատարր հայաբնակ երկրամասն է, որը ծանրագոյն սոցիալ (խմբգր. ընկերային)-տնտեսական ու քաղաքական պայմաններում իսկ շարունակում է ապրել իր հայաշունչ եւ հայեցի կեանքով:

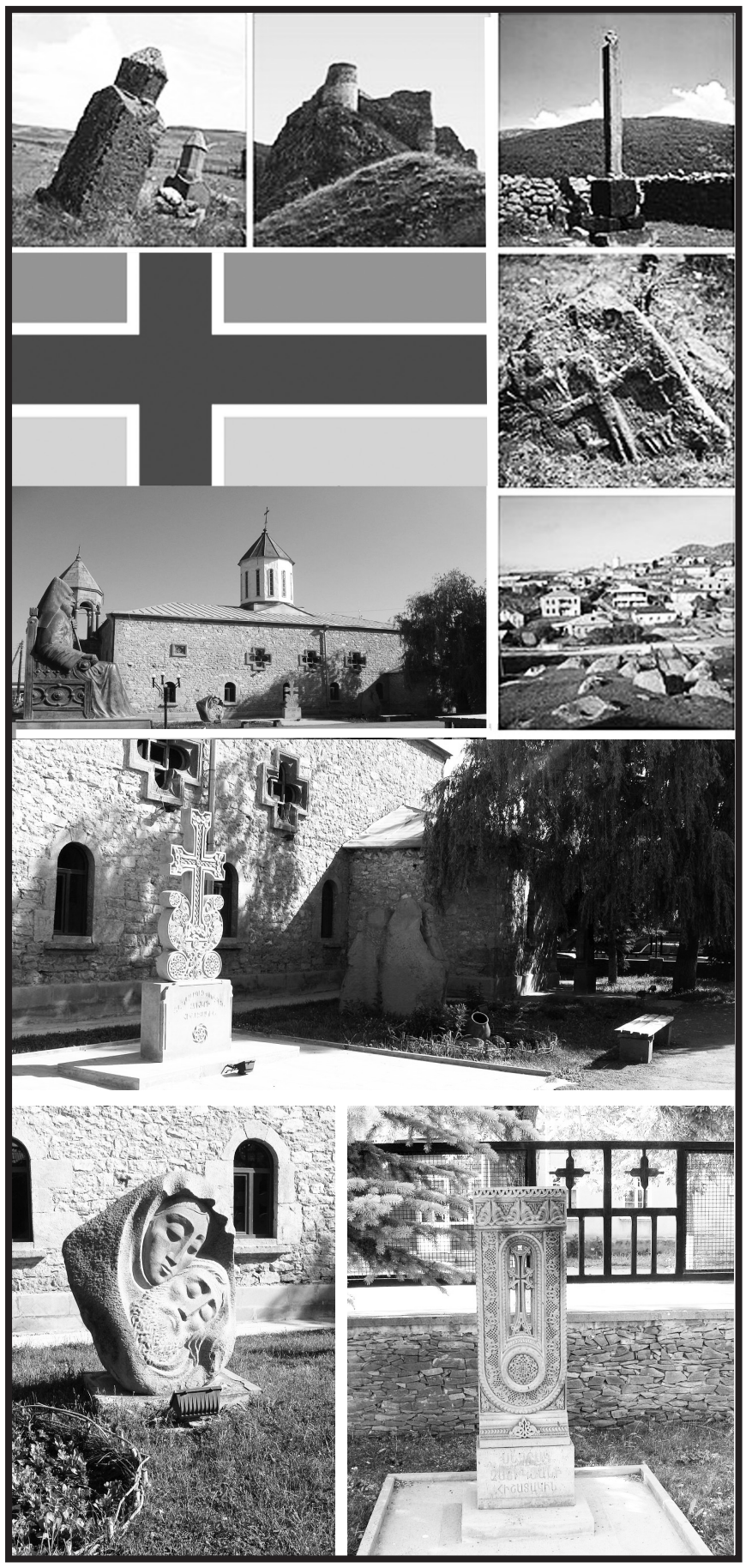

ՋԱՒԱԽՔԸ՝ ԱՐՑԱԽԵԱՆ ԱԶԱՏԱՄԱՐՏՈՒՄ

Հատուած

Պատմական Մեծ Հայքի թագաւորութեան Գուգարաց նահանգի գաւառներից մէկն է Ջաւախքը, իսկ ջաւախքցին հայի լաւագոյն տեսակի որակական գծերն է կրում իր մէջ: Ջաւախքցին ունի անբասիր, անխառն հոգու կերտուածք, ազգային դիմագիծ, աւանդապահ է, ազգասէր ու քաջ, արմատներով ամուր կառչած է մայր հողին: Նա իր տեսակարար կշիռն ունի մեր ազգի հոգեւոր, աշխարհիկ ու քաղաքական կեանքում: Ջաւախքը հայ ազգին տուել է բազում քաջորդիներ, հայ ազգի նուիրեալներ, գուսաններ, Տէրեան…

Այսօր ջաւախահայութիւնը յայտնուել է բարդ աշխարհաքաղաքական զարգացումների տեսադաշտում, լուրջ մարտահրաւէրների առջեւ է կանգնած: Այդպիսի մարտահրաւէրներ շատ է տեսել ջաւախքցին, բայց երբեք չի ընկճուել. «Ձախորդ օրերը ձմռան նման կու գան ու կ՚երթան»: Ազգային աւանդոյթներով ապրող հայ ժողովրդի այս հատուածը փոթորկալից այս օրերում շարունակում է պահել իր ազգային դիմագիծը եւ վառ հաւատով կերտել իր արժանահաւատ ապագան:

Թերթենք ջաւախքցու պատմութեան մատեանները եւ ծանօթանանք վերջին տասնամեակների նրա տարեգրութեանը:

1988թ. Ղարաբաղեան շարժում, ազգային ինքնագիտակցութեան զարթօնք, ազգային-ազատագրական պայքար…

Հայրենի հողի կանչով շատերը դարձան զինուոր, անմասն չմնաց նաեւ Ջաւախքը: Վրէժի ցասումով պոռթկաց ջաւախքցու աննկուն ոգին եւ դուրս եկաւ ահեղ կռուի հրապարակ: Դէպի Արցախ տանող բազմաթիւ ուղիներից մէկը դարձաւ Ջաւախք-Արցախ ճանապարհը: Պատուախնդիր ու հայրենասէր Ջաւախքը չէր կարող լռել: Սումկայիթում հայերի նկատմամբ կատարուած եղեռնագործութիւնից 13 օր անց՝ 1988թ. Մարտի 13-ին, Ախալքալաքի շրջանային մշակոյթի տան առջեւ տեղի ունեցաւ հանրահաւաք՝ ի պաշտպանութիւն Արցախի: Դրանից մի քանի օր անց տեղի ունեցաւ 2-րդ ցոյցը, որին մասնակցում էին 5000-ից աւելի ջաւախքցիներ: Ցուցարարների ձեռքերին կային տասնեակ պաստառներ հետեւեալ գրութիւններով. «Ղարաբաղը հայկական է», «Արցախը մերն է», «Ձեռքերդ հեռու Ղարաբաղից»… Այնքան զօրեղ էր ցասումն ու ոգեւորութիւնը, որ հանրահաւաքից յետոյ հարիւրաւոր երիտասարդներ ոտքով ճանապարհ ընկան դէպի Արցախ: Ղարաբաղեան ազատամարտին կազմակերպուած ու խելամիտ օգնութիւն ցոյց տալու համար Ջաւախքում ստեղծուեցին մի շարք հասարակական կազմակերպութիւններ: Ախալքալաքում կազմաւորուեց «Ջաւախք» ժողովրդական շարժումը, Բոգդանովկայում՝ «Փարվանա» կազմակերպութիւնը, Ախալցխայում՝ «Շառլ Ազնաւուր» բարեգործական միութիւնը: Փոքրիկ կազմակերպութիւններ ստեղծուեցին նաեւ Ջաւախքի հայաբնակ շատ գիւղերում՝ «Աղբիւր», «Անդրանիկ» եւ այլն:

Ջաւախքի մասնակցութիւնը հայ ժողովրդի ազգային պայքարում նշանաւորուեց պատմական դերակատարմամբ, որը դրսեւորուեց հիմնականում երեք գործօններով: Առաջինը՝ Ջաւախքի հայ քաջորդիների ֆիզիքական (խմբգր. մարմնական) ներկայութիւնն էր Արցախում: Ջաւախքցին դժուարին, օրհասական պահին կանգնեց իր եղբօր՝ արցախցու կողքին: Պայքարի մէջ նետուեց հայորդիների մի հաւաքական աստղաբոյլ: Նրանք քաջ գիտակցեցին պատերազմի իրողութիւնը՝ որպէս ազգային ազատագրութեան անհրաժեշտութիւն: Հարիւրաւոր ջաւախքցիներ զոհուեցին «վասն հայրենեաց» Արցախի այսօրուայ անկախութեան համար: Արցախեան գոյամարտի ամէն ազատամարտիկ չգրուած վէպի մի հերոս է, յաւերժ կենդանի լեկենտ (խմբգր. առասպելական հերոս): Այդ պատերազմում ծնուեցին հերոսներ, որոնց անմահ անունն ու սխրանքը ոսկէ տառերով են գրուած մեր գալիք պատմութեան էջերում: Ծանօթանանք այդ հերոսներից մի քանիսի կենսագրութեանը:

ՎԱՀԱՆ ՄԻԱՄՆԻԿԻ ՋԱՏԻԿԵԱՆ

Ծնուել է 1956թ. Ախալքալաքի շրջանի Լոմատուրցխ գիւղում: 1970թ., երբ նա 14 տարեկան էր, ընտանիքով տեղափոխւում են Երեւան: 1973թ. աւարտում է Երեւանի թիւ 90 միջնակարգ դպրոցը՝ նա այդ դպրոցի պարծանքն ու սիրելի սանն էր, ապա՝ Երեւանի ֆիզկուլտուրայի (խմբգր. մարմնամարզական), ժողովրդական տնտեսութեան ինստիտուտները (խմբգր. համալսարան): Ծառայել է խորհրդային բանակում: 1989-1991թ.«Մալաթիա» երկրապահ կամաւորական ջոկատի հրամանատարն էր: Վահանենց տանը յարգի էին գիրն ու գրականութիւնը: Նա իր հայրենասիրութեան առաջին մկրտութիւնն ստացել է իրենց տանը: Վահանը տատից է իմացել, որ Յարութիւն պապը չի վերադարձել Հայրենական մեծ պատերազմից, խորապէս զգացել է նրա վիշտը, ատելութեամբ լցուել պատերազմի ու այն հրահրողների դէմ: Վահանը կոփուած ու մեծ ուժի տէր էր, ութ տարի մարզուել է «Սպարտակ» ակումբում: Ազատ ոճի ըմբշամարտիկ էր, մասնակցել էր բազմաթիւ մրցումների եւ արժանացել պարգեւների: Նա երբեք չի ընկճուել, մնացել է միշտ անպարտելի: Յետոյ անուանի մարզիկը դառնում է մարզիչ: Նրա ձեռքի տակ աճած մարզիկները միանում են «Մալաթիա» ջոկատին եւ մեկնում Արցախ: Վահանը գտնում էր, որ Արցախի հարցը միայն զէնքով է լուծուելու:

…Վահանն իր ջոկատով հերոսական մարտեր էր մղում Մաճկալաշէնի, Կոռնիձորի, Երասխաւանի, Աղդամի, Գետաշէնի, Մարտունաշէնի, Նոյեմբերեանի եւ Իջեւանի ամէն մի թիզ հողի համար: Նա կանխազգում էր, թէ Հայաստանին ու Արցախին ինչ վտանգ է սպառնում, եւ թէ դրանք ինչ զարգացումներ են ստանալու: Պատահական չէր, որ ընդհանուր մարտերի հրամանատարը՝ Վազգէն Սարգսեանը, որոշումներ կայացնելիս յաճախ էր խորհրդակցում Վահան Ջատիկեանի հետ: Ռազմական գործում նրա տաղանդն արտայայտուեց Գետաշէնի եւ Շահումեանի հայ բնակչութեան դէմ Ատրպէյճանի խորհրդային ղեկավարների կանխամտածուած «Օղակ» գործողութիւնից գետաշէնցիներին մէծ դժուարութեամբ, առանց զոհեր տալու տեղափոխելիս: 1991թ. Ջատիկեանն ընտրվում է Շահումեանի գործկոմի նախագահ: Նրա համար դժուար էր բաժանուել մարտական ընկերներից, դրա համար Վահանը մարտնչում էր երկու ճակատով՝ թիկունքից աջակցում էր «Մալաթիա» ջոկատի մարտական գործողութիւններին, զէնք ու զինամթերք էր հայթայթում, միւս կողմից աշխատում էր շրջանը դուրս բերել ծանր ճգնաժամից: Ժողովուրդը հաւատում, վստահում եւ սիրում էր նրան եւ համոզուած էր, որ կը յաղթահարուեն բոլոր դժուարութիւնները, քանզի իրենց հետ է Վահանը: Եւ ժողովրդի վստահութիւնը պարտաւորեցնում էր Վահանին: Նա քաջ գիտէր, որ պաշտօնը ոչ թէ արտօնութիւն է, այլ՝ պարտաւորութիւն, որ ինքը պատասխանատու է իր խղճի ու ժողովրդի առաջ:

Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքի բարգաւաճումն ու զարգացումը կապուած է Վահան Ջատիկեանի անուան հետ: Նրա անժամանակ ու հանկարծակի մահը ցնցեց մարդկանց: Կորուստը մեծ էր, վիշտը՝ անչափելի: Վահանն ընկաւ 1999թ…. Ինչքան լուսաւոր երազներ անկատար մնացին….Հերոսի աճիւնն ամփոփուած է Եռաբլուրում: Ջատիկեանը մարմնապէս չկայ, բայց նրա հոգին անմահ է եւ ապրելու է բոլոր սերունդների հետ:

ԱՐԹԻՒՐ ՎԼԱԴԻՄԻՐԻ ՂԱՐԻՊԵԱՆ

Ծնուել է 1965թ. Ախալքալաքի շրջանի Կուլիկամ գիւղում: Սովորել է Երեւանի 142-րդ դպրոցում եւ զուգընթաց հաճախել Յ. Կոճոյեանի անուան նկարչական դպրոցը: 8-րդ դասարանն աւարտելուց յետոյ ընդունուել է Փ. Թերլեմեզեանի անուան գեղարուեստի ուսումնարան, ապա ուսանել Երեւանի գեղարուեստաթատերական ինստիտուտում (համալսարան):

1988թ. կամովին մասնակցել է ազգային-ազատագրական մարտերին: Արթիւրի նման զգայուն հոգու տէր մտաւորականն ու հայրենասէր երիտասարդը ի՞նչպէս կարող էր անտարբեր մնալ, երբ Արցախում արեան մէջ ուզում էին խեղդել հայի ազատատենչ ոգին: Արուեստի զինուորը դարձաւ պայքարի զինուոր՝ արծուային հպարտ ու քաջ էութեան համար ստանալով «Արծիւ» մականունը: Նա համոզուած էր, որ միայն ազգափրկիչ զէնքով կը լուծուի Արցախի ազատութեան խնդիրը: Արթիւրը ստեղծում է մարտական խմբեր, ձեռնարկում զինուորական գործին անհրաժեշտ աշխատանքներ, Խորհրդային Միութեան տարբեր վայրերից զէնք է հայթայթում Արցախեան պատերազմի համար: Նա մասնակցել է գրեթէ բոլոր խոշոր մարտերին, որոնց արդիւնքում ազատագրուեց Արցախի զգալի մասը, եւ քաջ գիտակցում էր, որ ազատութիւնը զէնքով են նուաճում, իսկ հողը՝ արեամբ պաշտպանում: Հարուստ է նրա մարտական կենսագրութիւնը: Անցել է Երասխաւանի, Բերդաձորի, Շահումեանի, Շուշիի, Կրկժանի, Լեսնոյի, Խոճալուի, Գետաշէնի, Լաչինի ու Մարտակերտի ազատագրական թէժ կռիւների բովով: Յաւոք, 1992թ. Մարտակերտի շրջանի Սրխաւենդ գիւղի համար մղուած մարտի ժամանակ ականի պայթիւնից զոհուեց աննկուն զինուորը՝ Արցախեան հերոսամարտի քաջ ազատամարտիկը: Տաղանդաւոր քանդակագործի տաք արիւնը ոռոգեց հայրենի հողը: Արթիւրն անմահ է, նրա անունը հայ ժողովրդի սրտում է, քանզի հերոսները չեն մեռնում: Հերոսի աճիւնը ամփոփուած է Եռաբլուրում:

ՀԵՂԻՆԷ ՊՏՈՅԵԱՆ

Աւարտել է Երեւանի թիւ 61 դպրոցը:

Միշտ երազել է դառնալ բուժքոյր, բայց, ժամանակի հրամայականով, զինուորագրուեց Արցախի ազատագրական պայքարին: Երեւանի ռսկրաբանական հիւանդանոցում խնամում էր վիրաւոր ազատամարտիկներին, նրանցից լսում թուրքերի վայրագութիւնների մասին: Նրա մէջ արթնանում էր վրէժխնդրութիւնը եւ ձգտում էր շուտափոյթ հասնել մարտադաշտ: …Հեղինէի մօր ծննդեան օրն էր: Մօր համար նուէր գնելու պատրուակով Հեղինէն դուրս է գալիս տանից եւ մեկնում Արցախ եւ իր համար ընտրում է Հերմինէ ծածկանունը՝ ծնողներից ծածուկ մնալու համար:

… Ուղտաձոր գիւղի ազատագրման համար թէժ մարտեր էին մղւում: Գրոհի վճռական պահին հեռախօսի լարը կտրւում է: Խիզախ աղջիկը, առանց հրամանի, արհամարհելով վտանգը, դուրս է թռչում խրամատից, վերցնում կտրուած լարը, վազում առաջ՝ գտնելու փնասուած տեղը: Թշնամին նկատում է աղջկան ու կրակն ուղղում նրա կողմը: Հեղինէն մեծ դժուարութեամբ գտնում է փնասուած հատուածը, վերականգնում կապը, բայց կատարւում է ցաւալին՝ նա ծանր վիրաւորւում է: Տղաները նրան հասցնում են Հադրութի հիւանդանոց, բայց արդէն ուշ էր… Հեղինէն վերջին անգամ հաւատով նայում է մարտական ընկերներին եւ ընդմիշտ փակում սեւ աչքերը: Նորքի զանգուածի գերեզմանոցում հանգչում է հայ հերոսուհու աճիւնը: Յուշաքարին պատկերուած են ինքնաձիգ եւ հեռախօսալար: Տեղին է ասուած.- «Առիւծն առիւծ է՝ լինի էգ, թէ որձ»:

ՍԱՄՈՒԷԼ ԱԼԵՔՍԱՆԻ ԱՆՏՈՆԵԱՆԸ

Ծնուել է 1967թ. Բոգդանովկայի շրջանի Ղուլալիս գիւղում: Գերազանց առաջադիմութեամբ աւարտել է Աբովեանի 8-րդ միջնակարգ դպրոցը: 1985թ. մեկնել է խորհրդային բանակ: 1988թ. կամովին զինուորագրուել է արցախեան ազատագրական պայքարին:

Սամուէլը ազատ ոգի ճանաչուած ըմբիշ էր, յաղթել էր բազմաթիւ մրցումներում: Մինչեւ Ղարաբաղ մեկնելը Սամուէլը ՀԱԲ-ի (խմբգր. Հայոց Ազգային Բանակ) զինուոր էր: Նա մասնակցել էր Երասխաւանի, Սիւնիքի, Վայքի և Իջեւանի սահմանամերձ գիւղերի մարտերին:

…Սամուէլ Անտոնեանին կոչել են Քեռի, որովհետեւ սիրում էր հանրայայտ Քեռուն նուիրուած երգը, մարտի գնում էր այդ երգելով ու վերադառնում էր՝ այդ երգը շուրթերին: Գուցէ նաեւ Քեռուն նմանուել էր ուզում…Նա մարտական բոլոր գործողութիւններում առաջինն էր եւ որեւէ դժուարութիւն յաղթահարելու առաջին քայլը ինքն էր անում: … Ընկերոջ հրաւէրով՝ Սամուէլը մասնակցում էր խնճոյքի: Հացկերոյթից յետոյ գիւղացիներից մէկը տղաներին խնդրում է, որ երկունքի ցաւեր ունեցող իր կնոջը տեղափոխեն Գիշի գիւղի ծննդատուն: Օմօնականները (խմբգր. Ատրպէյճանի ներքին ամենավայրագ զինուած ուժերը) փակում են մեքենայի ճանապարհը եւ կացնահարում յղի կնոջ ամուսնուն: Խուժանը հաւատարիմ կենդանական բնազդին՝ ուզում է մորթազերծել հայուհուն: Մահը աչքն առած՝ Սամուէլը միայնակ մարտի է բռնւում օմօնականների հետ: Փորձում է անել անկարելին: Մէջքով պաշտպանում է կնոջը և բռունցքներով դիմագրաւում յարձակողներին: Դանակահարուած, արիւնլուայ մարտնչում է մինչեւ վերջին շունչը: Թուրքերը որսորդական հրացանով կրակում են աննկուն մարտիկին: 1991թ. Սամուէլի դին տեղափոխում են Աբովեան և խոր կսկիծով յանձնում հայրենի հողին: Միշտ թարմ ծաղիկներ են Սամուէլի սրբացած յուշակոթողին:Այդ ծաղիկները դնում է փրկուած հայուհին…

ՄԻՔԱՅԷԼ ՎՈԼՈԴԻԱՅԻ ԱԻԱԳԵԱՆ

Ծնուել է 1957թ. Ախալքալաքի շրջանի Բուղաշէն գիւղում: Աւարտել է տեղի ութամեայ դպրոցը, ապա՝ Հրազդանի ուսումնարանը: 1975-77թ. ծառայել է Խորհրդային բանակում: Զօրացրուելուց յետոյ սովորել է Սվերդլովսկի ներքին գործերի բարձրագոյն ուսումնարանում: 1990թ. կամովին զինուորագրուել է: 1993թ. Ապրիլին նա ծառայութեան է անցնում հարաւային զօրամասերից մէկում՝ որպէս հետախուզական ջոկատի հրամանատար:

Ուր էլ որ եղել է Միքայէլը, հոգում միշտ վառ է եղել հայրենի Ջաւախքի հանդէպ ունեցած սէրն ու կարօտը: Մաքուր ու պարզ հոգի ունէր, աչքի էր ընկնում կոփուածութեամբ ու ճարպիկութեամբ: Յայտնի բան է՝ թշնամուն յաղթելու համար պետք է իմանալ նրա լեզուն: Տիրապետելով թուրքերէնին՝ Միքայէլը մի քանի անգամ մտել է թշնամու դիրքերը և իմացել կարևոր տեղեկութիւններ: Ջաւախքցի քաջորդին մասնակցել է Ֆիզուլու, Քելբաջարի, Հադրութի, Մարտունու և Հորադիզի ճակատամարտերին, աչքի ընկել իր խիզախութեամբ, հասել հրամանատարի կոչման: 1994 թ. Մարտին Հորադիզում կամուրջի գրաւման համար մարտեր են մղւում: Միքայէլն է գնում հետախուզութեան: Այդ դժուարին առաջադրանքն իրականացնելիս՝ նրան նկատում են նշանառու վարձկանները եւ 800 մ. հեռաւորութիւնից վիրաւորում քաջ հետախոյզին: Վէրքը ծանր էր. մինչեւ նրան կը հասցնէին հիւանդանոց, Միքայէլն արնաքամւում է…

Ջաւախքն ու Սիսիանը սուգ էին հագել. հայրենի հողին էին յանձնում ազատութեան համար նահատակուած ազատամարտիկի աճիւնը: Հայրենի Բուղաշէնի դպրոցի բակում քաջ զինուորի յուշարձան-կոթողն է:

Այսպիսով, ջաւախքցին ազգային-ազատագրական պայքարում աշխոյժօրէն մասնակցեց եւ անունը փառքով պսակեց:

Փառք ու պատիւ քաջ ջաւախքցիներին, Արցախեան հերոսամարտի բոլոր մասնակիցներին:
Կեցցե՛ն Ջաւախքի արծիւները՝ արցախեան արծիւները:
Թող նրանց յիշատակը միշտ վառ մնայ մեր սրտերում:

ՆԱՐԻՆԷ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ
Փոխ-Գնդապետ
«Մայր Հայաստան» զինուորական
թանգարանի աւագ գիտաշխատող

horizon
ARMENIAN WEEKLY
VOL. 25 No. 41 (1270) MARS 9, 2020

Armenian deputy PM meets with Canadian Ambassador

YEREVAN—Deputy Prime Minister Tigran Avinyan received on February 27 the Ambassador of Canada to Armenia Alison Mary LeClaire (residence in Moscow), ArmenPress reports.

Welcoming the guest and congratulating on the appointment, the Armenian deputy PM highlighted the further expansion and deepening of the cooperation with Canada. He thanked the government of Canada for the support provided to Armenia's ongoing democratic reforms.

In turn the Canadian Ambassador thanked for the reception and highly appreciated the recent changes in Armenia following the Velvet Revolution, noting that there is a firm base to further develop the relations.

The sides agreed that the volumes of the bilateral trade turnover are not in accordance with the existing potential and discussed the opportunities to boost the economic ties especially in the fields of IT and agriculture. The sides also touched upon the activity of the Armenian community in Canada which serves as a bridge between the two countries.

(ArmenPress)

ARF's 130th anniversary in Shushi

STEPANAKERT—Shushi, Armenia's historic capital perched high on the hills of Artsakh, played host to a celebration on February 25 marking the 130th anniversary of the Armenian Revolutionary Federation.

A capacity crowd that included Artsakh government officials, the Primate of the Artsakh Diocese Archbishop Parkev Martirosyan, ARF Bureau members and leaders, gathered at the Shushi Cultural House to celebrate the founding the ARF.

ARF Bureau Chairman Hagop Der Khachadourian, Archbishop Martirosyan and ARF Artsakh Central Committee chairman and the party's candidate for the upcoming presidential election Davit Ishkhanyan spoke during the event. Each speaker touched upon the ARF's role in advancing the Armenian Cause and serving the people, as well as the party's decisive actions in the establishment of Armenia's Independence and the Artsakh Liberation Movement.

A cultural program included performances by the "We are Our Mountains" song and dance ensemble and other local performers. A video chronicling the ARF's 130-year history was also screened at the celebration.

Artsakh ARF kicks off campaign at the border

STEPANAKERT—The Armenian Revolutionary Federation of Artsakh kicked off its election campaign for president and parliament on Feb. 26 near the border village of Marzili in the Hadrut Province with candidates, headed by the party's presidential hopeful, paying respects to memory of Artsakh freedom fighters.

Marzili is the site where Artsakh freedom fighter Monte Melkoian (Avo) was killed by Azerbaijani troops. At memorial in his memory, the ARF candidates pledged their allegiance to all those who gave their lives for the liberation of Artsakh.

Artsakh's presidential and legislative elections will take place on March 31.

Under the slogan of "We have won, will not concede and will advance TOGETHER," the Artsakh ARF kicked of the election campaign with a platform that pledges to advance socio-economic justice for the people of Artsakh as well as fight to preserve Artsakh's territorial integrity during the Karabagh conflict resolution process.

Armenian historical monuments expert Samvel Karapetyan passes away at 58

YEREVAN—Historian, researcher and author Samvel Karapetyan, 58, passed away on February 27. His family confirmed the news to Public Radio of Armenia.

Born in 1961, Samvel Karapetian was an expert of medieval architecture, specializing in the study of the historical monuments of Armenia, Nagorno-Karabagh, and neighbouring countries. He surveyed and catalogued thousands of artifacts of Armenian history and architecture during the course of more than three decades.

Karapetyan headed the Yerevan branch of the Research on Armenian Architecture NGO.

Karapetyan was also known as an outspoken critic of the treatment of Armenian monuments in Turkey, Georgia, and Azerbaijan.

He presented his findings to U.S. Congress in 2007 and to the European Court of Human Rights in 2008.

(Public Radio of Armenia)

On the 32nd anniversary of the Sumgait Pogrom

OTTAWA — On February 28, the Armenian National Committee of Canada (ANCC) issued the following statement:

This week, the Armenian National Committee of Canada (ANCC) solemnly commemorates the 32nd anniversary of the Sumgait Pogrom, a systematic massacre committed by Azeri nationalist forces against innocent Armenians in Sumgait, Azerbaijan.

During the waning days of the Soviet Union, Armenians in Armenia and Artsakh demanded reunification with Armenia and later, their fundamental right to self-determination and independence. As a response, Azeri nationalists carried out gross massacres in the city of Sumgait, claiming the lives of over 36 innocent Armenian men, women, and children.

While many media outlets reported and condemned these barbaric acts, the international community remained and continues to remain largely silent on these crimes, and that silence led directly to a larger conflict costing thousands of lives.

On February 26th, MP Emmanuella Lambropoulos made a commemorative statement in the House of Commons, highlighting the importance of remembering such tragedies and strongly condemning all forms of xenophobia, hatred and racism. The following day, on February 27th, MP Faycal El-Khoury stood in the House with a strong statement condemning Azerbaijan's crimes against humanity, while MP Bob Saroya unmasked Azerbaijan's state-sponsored hate propaganda against Armenians that continues to impede the Artsakh Peace Process.

"We thank all the members for their strong support and leadership on this issue and remain committed to raising awareness on this important subject, while urging other elected officials to learn more about these events and voice their strong position against hateful crimes and ongoing xenophobia against Armenians in Azerbaijan and other parts of the world" said Hrag Tarakdjian

This ethnic cleansing campaign committed by Azeri forces against Armenians set a haunting precedent for further crimes against humanity, including the Baku Pogrom committed in 1990 and the ongoing state-sponsored anti-Armenian hate campaign in Azerbaijan.

"Azerbaijan's shameless denial of these crimes and their continuous warmongering and unconstructive rhetoric towards Armenians and the Artsakh peace process makes it obvious that official Baku has absolutely no intention to commit itself to the peaceful resolution of the Artsakh conflict" said Shahen Mirakian, Co-President of the ANCC.

AYF leads Washington protest against Azerbaijani aggression

WASHINGTON—Armenians young and old from the Washington, D.C. area joined the Armenian Youth Federation's Ani Chapter at the Azerbaijani Embassy on March 1st to demand justice for Azerbaijani violence — past and present — and promote Artsakh's security as a free and independent republic.

"The AYF and our community will be out here every year to honor the victims of the anti-Armenian pogroms in Sumgait, Kirovabad, Maragha, and Baku, demanding recognition and reparations for these crimes," said AYF-Youth Organization of the Armenian Revolutionary Federation's Washington, D.C. Ani Chapter Chair Alex Manoukian. "President Aliyev's ongoing threats and attacks are proof positive that there is no going back — that Artsakh's safety and security can only be guaranteed by its independence or reunification with the Armenian Homeland."

Protesters marked the 30th anniversary of the Baku pogroms — the Azerbaijani government instigated week-long rape, torture, and murder of the city's Armenian population. As a result, hundreds of Armenians were killed or injured and thousands fled the systematic violence. Shouting "We Remember Baku," protesters commemorated the victims of this horrific event that is still denied by Azerbaijan.

Community members proudly waving Artsakh flags and holding signs supporting fellow Armenians, who fight every day to protect and defend Armenian lands, also expressed concerns about increasing pressure on the Republics of Armenia and Artsakh to support the flawed "Madrid Principles." Greater Washington, D.C. Armenian community members were loud and clear in their message that the only pathway to long-term peace is one that respects the right to self-determination of the people of Artsakh.

Following the vigil, Fr. Sarkis Aktavoukian of Soorp Khatch Armenian Apostolic Church led the D.C. community members in prayer in memory of the victims of the Baku, Sumgait, Kirovabad, and Maragha massacres, and all those who lost their lives during the Artsakh liberation movement.

While members of the community were protesting against Stalin's decision to gift Armenian Artsakh to Azerbaijan, the National Gallery of Art was hosting a screening of "Zangezur," a 1938 Soviet film by Hamo Bek-Nazaryan, which was co-sponsored by the Armenian Embassy. This Stalinist film praises the Bolsheviks who enforced Soviet power in Zangezur and demonizes Armenian Youth Federation founder and Armenian national hero General Karekin Njdeh and the Armenian Revolutionary Federation, who fought for Armenian self-determination.

Constitutional Court judges reject government's early retirement offer

YEREVAN—None of the members of Armenia's Constitutional Court at loggerheads with Prime Minister Nikol Pashinyan has accepted a lucrative government offer of early retirement which expired on February 27.

Pashinyan's political team made the controversial offer late last year as part of its efforts to replace the nine-member court's chairman, Hrayr Tovmasyan, and six other judges installed by former Armenian governments.

A government bill passed by the Armenian parliament in December stipulated that they will continue to receive their salaries, bonuses and other benefits if they resign by February 27, 2020.

Some Constitutional Court judges were quick to publicly reject these financial incentives. One of them, Alvina Gyulumian, said she finds it "immoral" to retire and continue receiving a monthly salary of roughly 700,000 drams ($1,460) "for doing nothing." Another judge, Arevik Petrosyan, likewise called the proposed retirement dishonorable.

The bill also prompted strong criticism from some Armenian legal experts and opposition leaders who branded it a "bribe." Pashinyan's political allies dismissed such characterizations, saying that the authorities only want to end the Constitutional Court "crisis" in the country.

"We warned at the time that this mechanism will not work," Edmon Marukyan, the leader of the opposition Bright Armenia Party told RFE/RL's Armenian service on Thursday. "We said that [the judges] will not do that because that would be a humiliation and they would not be able to keep realizing themselves in the legal profession ... It turns out now that we were right and [the authorities] wrong."

"Right from the beginning it was clear that nobody is going to say, 'I have a criminal or vicious past and you should give me money so that I can stay at home,'" said Marukyan.

Justice Minister Rustam Badasyan, one of the main authors of the bill, suggested that the high court judges refused to take up the option because of the "bribery" allegations and other "moral obstacles" created by the government's critics. He said it will now be up to voters to decide their future.

Pashinyan and his My Step bloc decided early this month to hold a referendum on ending the powers of the seven of the nine court judges. The prime minister has repeatedly accused them — and Tovmasyan in particular — of being linked to the "corrupt former regime" and impeding judicial reforms.

(RFE/RL)

A Mari Usque Ad Mare

HEALTH MINISTER PATTY HAJDU HAD A DISCUSSION ON THE VIRUS KNOWN AS COVID-19

During a press conference at the National Press Theatre in Ottawa, the Health Minister of Canada Patty Hajdu had a discussion on the virus known as COVID-19 (coronavirus). She is encouraging Canadians to stockpile food and medication in their homes in case they or a loved one falls ill with the novel coronavirus. She said that regardless of the virus or not that's good advice for any potential crisis from a viral outbreak to power outages.

"It's good to be prepared because things can change quickly," she said.

She suggested people to do what they can to lessen the burden in the health care system, by taking precautionary measures. She's encouraging people to stay home if they're sick, washing their hands and also look into getting the flu shot. Of course, she recognizes that the COVID-19 is different from the common influenza and the flu shot doesn't provide protection against it, but the fewer people who are sick, the less strain on doctors and hospitals.

The World Health Organization (WHO) has upgraded the global risk of the coronavirus outbreak to "very high" — its top level of risk assessment. More than 50 countries have now reported cases of coronavirus. Globally, more than 80,000 people have been infected. About 2,800 have died.

FORD GOVERNMENT AND THE INFAMOUS BLUE LICENCE PLATES

After spending over $500,000 on the design and consultation of Ontario's new license plates the government has pulled the plug on the new 'blue plates. The Ontario government confirmed that the new plates the province has been issuing are defective and will need to be replaced and this will thankfully be at no cost to the taxpayers. However, despite this news there has already been over 79,000 licence plates that been distributed to drivers all around the province. The government is currently working alongside the manufacturer 3M to find a solution to the low-light visibility issue that has been raised by law enforcement and many others.

"We take these concerns seriously and together have put a plan in place to deliver an enhanced new plate," Lisa Thompson, minister of government and consumer services, said in a statement.

"For almost two weeks now, the Ford government has knowingly issued tens of thousands of defective blue licence plates and announced today that it will continue issuing the faulty plates for another week," Jennifer French, the NDP transportation and highways critic, said in a statement. "This never should have happened. It was clear from the beginning that the new blue plates were unsafe, but the Ford Conservatives have chosen to put public safety at risk."

The new fixed plates should see an appearance and start being distributed by March 16, but this all won't happen until the remaining old white plates have run out and been distributed.

CITY TO ASK PROVINCE FOR FINANCIAL ASSISTANCE FOR BUSINESSES SUFFERING FROM EGLINTON LRT DELAYS

In 2011 construction began on the Eglinton Crosstown LRT project. Since then we've seen nothing but construction, traffic and delays for the last 9 years. This construction hasn't only affected the city's traffic but has had the biggest impact on the community and neighbourhood. Since construction began nearly 140 small businesses have closed due to the impact that the high level of construction has had, which has also resulted in multiple road and sidewalk closures making these stores inaccessible. Because of this impact there has been an outcry from NDP party members, who are now looking into trying to figure out a way to setup a support system to compensate these small mom and pop shops. The City of Toronto will be asking the province of Ontario and Metrolinx to address the need for financial compensation for the businesses that have been impacted so heavily by the construction and to look into fast tracking the construction.

Ward 8 Councillor Mike said the result has been, "millions of dollars in lost income and hundreds of job losses for small businesses."

City councillors have asked John Tory for an emergency meeting with Caroline Mulroney the Provincial Minister of Transportation and Donald Wright, the Metrolinx Board of Directors Chair. The purpose of the meeting is to, "request that the Province of Ontario and Metrolinx immediately implement an Eglinton Avenue Small Business survival plan."

"Local businesses need answers about why they're being forced suffer through another delay that will hurt their bottom line," said Jill Andrew, NDP MPP for Toronto-St. Paul. "Mom-and-pop shops shouldn't be pushed to the brink and have to choose between taking on more debt and closing their doors."

Artsakh President awards 'Medal of Gratitude' to Hai-Tahd

STEPANAKERT—Artsakh President Bako Sahakian led a delegation of government officials who attending the opening of an international Hai-Tahd conference, which kicked off in Yerevan on February 25 and moved to Stepanakert.

After praising the work and commitment of the Armenian Revolutionary Federation's offices that are devoted to advancing the Armenian Cause, President Sahakian presented its the party's Central Hai-Tahd structure with Artsakh's "Medal of Gratitude," which was accepted by ARF Bureau chairman Hagop Der Khachadourian.

In his remarks to the conference, Sahakian said praised the decades-long Hai-Tahd fight for the national aspirations of the Armenian people and, especially for always "keeping Artsakh in the spotlight."

"It is impossible to imagine the protection of Artsakh's interests on the international arena, dissemination of factual information about the state of Artsakh in different countries and instances, the steps taken toward the international recognition of the Artsakh Republic, the establishment and deepening relations with many states and their administrative units, the implementation of various programs in our republic without the active participation of the Hai-Tahd, through its extensive and dedicated activism and network," President Sahakian said in his remarks.

Before the conference kick-off, Sahakian met with Der Khachadourian and discussed a broad range of issue and priorities for Artsakh and the Karabagh peace process. ARF Artsakh Central Committee chairman Davit Ishkhanyan, who is also a member of Artsakh's parliament also attended the meeting.

The conference, whose inaugural session in Artsakh took place at the National Assembly, has brought together 50 participants from more than 25 countries. At the start of the conference in Yerevan, Der Khachatourian outlined the priorities that will be discussed during the course of the event.

Also attending the conference were Artsakh Parliament Speaker Ashot Ghulyan and Primate of the Artsakh Diocese Archbishop Parkev Martirosyan, as well as other Artsakh officials.

In his opening remarks, Der Khachatourian said that "the representatives of the Hai-Tahd army" have descended upon Artsakh to, once again, assert that Hai-Tahd committees will work tirelessly so that the Republic of Armenia will persevere and will be strong, secure and constantly evolving.

"One of the great accomplishments of our generation is the liberation of Artsakh from throes of murdering Azerbaijan and to ensure that liberation of Artsakh by blood and sweat, is not squandered around diplomatic tables," Der Khachadrourian said.

Ishkanyan, who is the ARF's candidate for the March 31 Artsakh presidential elections, welcomed the conference participants and said it was symbolic that the Hai-Tahd event was taking place in Artsakh.

"The dedicated servants of Hai-Tahd committees and offices who are scattered around the world know full-well that main road for the existence of Armenians runs through Artsakh, which must remain untouched by foreign intervention and political machinations," said Ishkhanyan.

The conference moved its activities back to Yerevan, where it continued through February 28. This is the second international Hai-Tahd conference to be held in Artsakh, the first being in 2016.

ZARTONK! A Huge Step for Armenia

A Canadian-funded project, through the tireless efforts of the Atken Armenian Foundation, Zartonk is set to be a yearly summer music academy in Armenia. Zartonk gives the opportunity for top musical talents, our future ambassadors on international stages, to finally have a summer home at their doorstep where they can study with the best pedagogues. The first edition of Zartonk was in August 2019. This summer, the AAF will hold the academy again, as long as enough funds are raised at their fundraising concerts on March 2nd in Toronto and March 8 in Montreal.

Zartonk was indeed an unprecedented cultural event in the regions. The Vanadzor public heard from young 11-year-old prodigies, to young professional singers who will soon conquer the stages of the world. To top it off, the public, students and faculty were blessed with the presence of a passionate supporter of Zartonk, the great Hasmik Papian who gave a rousing speech at the closing concert. Her call to action was met with thunderous applause: a call to support the work of the Atken Armenian Foundation and the devoted international and national artists at Zartonk such as Nareh Arghamanyan, Aline Kutan, Emmanuel Hovhannisyan (folk music) and Narek Avagyan (flutist) who are determined to bring concrete positive results in the cultural realm in Armenia.

This past summer Zartonk partners included: the Eduard Kzartmyan Music School in Vanadzor where they held all the masterclasses; the Kirovakan Hotel that became the home away from home for students and faculty; the Lori Tourism R&D Centre that took them on a tour of Vanadzor and provided volunteers throughout the two weeks; the Hayordats House in Gyumri that hosted the Gyumri concert; the Children of Armenia Fund (COAF) that hosted a concert for the Folk Ensemble students at their fabulous Smart Centre in Debed; and the Armenia Tree Project (ATP) that invited students for a day of nature discovery at their Ohanian Centre for Environmental Studies in Margahovit village. Thank you all for believing in and supporting the work of this Canadian charity.

Zartonk is a platform that:

- Gives amazing results fast in a creative and friendly atmosphere
- Brings global optimal education to Armenia
- Ensures that no talent goes unnoticed
- Helps revitalize Armenia's cultural well-being
- Is tailored training for exceptional talent giving them confidence and empowerment to one day take over the Zartonk Torch
- Is about cultural re-awakening (Zartonk in Armenian) in the regions of Armenia

VAN ARMENIAN

Հայ Օգնութեան Միութեան
Գանադայի Շրջանի Սեմինար
Նիւթ՝ Կինը 2030 թուականին
Ներշնչող եւ Հզօրացնող Առաջնորդներ
ԱՊՐԻԼ 18, 2020 | ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՀԱՅ ԿԵՂՐՈՆ | ԺԱՄԸ 9-ԻՆ
45 Hallcrown Place, Toronto, Ontario, M2J 4Y4
$50

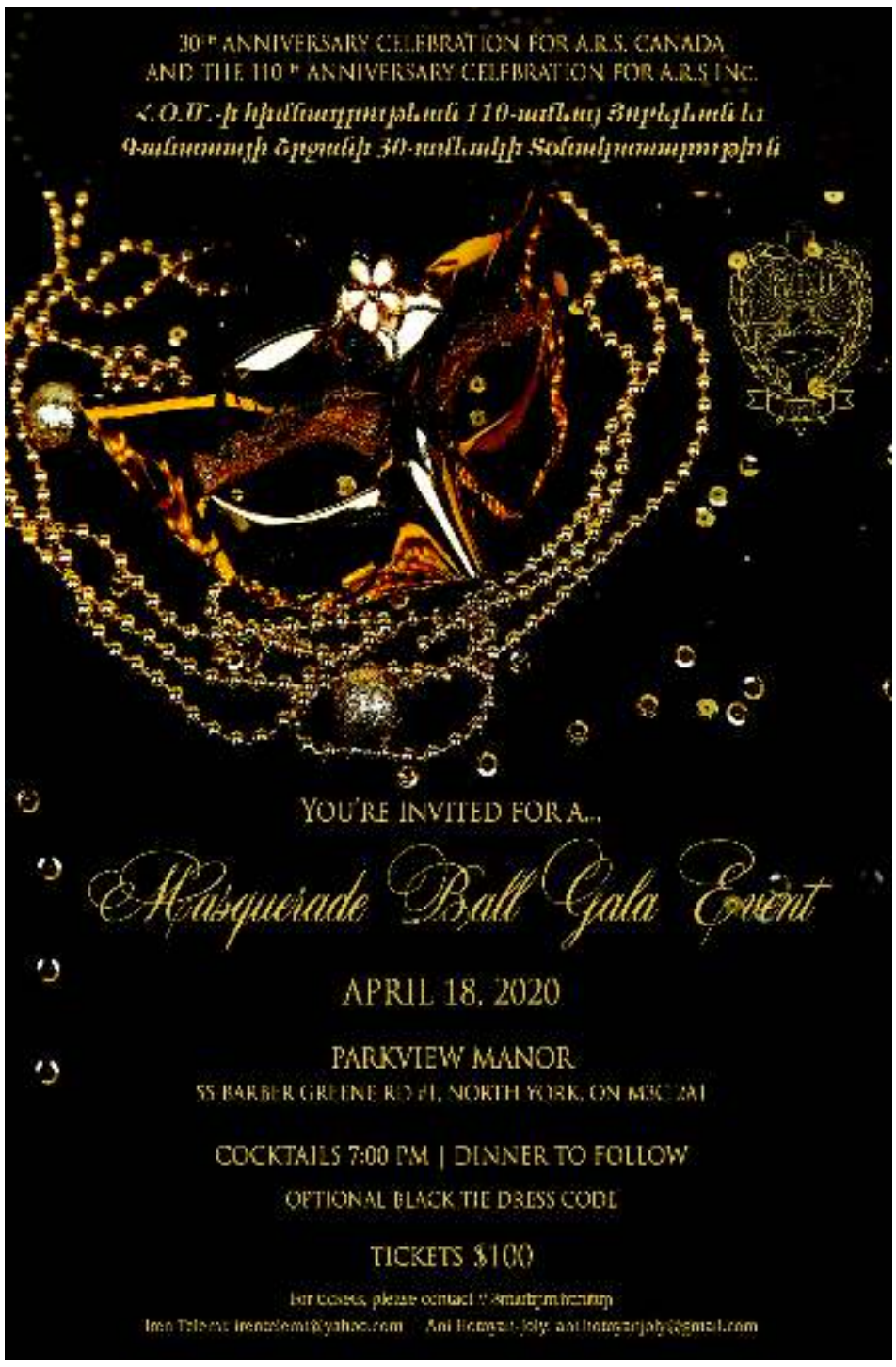
30th ANNIVERSARY CELEBRATION FOR A.R.S. CANADA
AND THE 110th ANNIVERSARY CELEBRATION FOR A.R.S. INC.
YOU'RE INVITED FOR A...
Masquerade Ball Gala Event
APRIL 18, 2020
PARKVIEW MANOR
COCKTAILS 7:00 PM | DINNER TO FOLLOW
OPTIONAL BLACK TIE DRESS CODE
TICKETS $100

IT'S TIME TO TOYOTA
The all-new 2020 RAV4 LE FWD
LEASE AT
*$91
FOR 60 MONTHS
260 PAYMENTS
SUGGESTED PRICE OF
$30,404^
The all-new 2020 COROLLA L CVT
LEASE AT
*$63
FOR 60 MONTHS
260 PAYMENTS
SUGGESTED PRICE OF
$22,934^
images for illustration purposes only
TOYOTA
Դիմեցէք Սեմ Քարտանեանին յատկոյն սպասարկութեան համար
Sam Karadanaian
Product Consultant
Tel: 514 748-7777 Ext.: 3810
skaradanaian@toyotagabriel.com
TOYOTA
GABRIEL
ST-LAURENT
3333, ch.de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, Québec, H4N 3C2
514 748-7777
toyotagabrielstlaurent.com
OPEN SATURDAYS
Toyota Gabriel St-Laurent

Հովանաւորութեամբ՝
Գանատայի Հայ Օգնութեան Միութեան

Լոռիի եւ Ջաւախքի Հետ

ՁՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿԱՅԻՆ ՀԱՒԱՔ

Զեկուցաբեր՝

Իվան Արտիալճեան

ՀՕՄ-ի Ջաւախք Ֆոնտի Յանձնախումբի Ատենապետ

ԹՈՐՈՆԹՕ
Կիրակի, 15 Մարտ, 2020
Կէսօրէ ետք ժամը 1:30-ին
Հայ Կեդրոնի Սրահէն ներս
45 Hallcrown Place, Toronto

ՄՈՆԹՐԷԱԼ
Երկուշաբթի, 16 Մարտ, 2020
Երեկոյեան ժամը 8-ին
Հայ Կեդրոնի Ահարոնեան Սրահէն ներս
3401 Rue Olivar-Asselin, Montreal

ՀՈՐԻԶՈՆ

Հայաստան-Արցախ Շրջապտույտ

- 2020 Օգոստոս -

Մասնակցեցէք «Հորիզոն»ի
Հայաստան-Արցախ շրջապտույտին

Ճանաչողական շրջայց Արագածոտնի
գինեգործական համալիրներ

Խաղողի և պտղատու այգիներուն մէջ
այցելուները կը ծանօթանան հայկական
գինիին, տակառով հնեցման հայկական
գինեգործութեան դարաւոր աւանդութեան:
Գինիի համտես, ճաշ, հիւրասիրութիւն
եւ երաժշտութիւն:

Մէկ օր այցելութիւն եւ գիշերակաց Սեւանի
գեղատեսիլ Ծովասար հիւրանոցին մէջ

Այցելութիւն Արցախեան գիւղ, հանդիպում
աշակերտներու եւ գիւղացիներու հետ.
Արցախի աւանդական խոհանոցի ճաշ

Համերգ Նարեկացի Արուեստի միութեան
Հայկական ժողովրդական գործիքներու
համոյթին կողմէ

Արձանագրուելու համար
հեռաձայնել «Հորիզոն»ի գրասենեակ
(514) 332-3757 թիւին

Pharmacie Levon Benohanian et Mher Koubelian Inc.
Pharmaciens-propriétaires

3915, Boulevard Samson
Laval, QC H7W 2G1

Proxim

T 450 688-4111
F 450 681-5525
proximlaval@gmail.com

Lun. au vend. : 8h30 à 21h
Sam. et dim. : 9h à 17h

Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h

Անվճար սպասարկություն մինչեւ ձեր տունը.
Շաբաթական դեղատուփիկի պատրաստություն.
Ազատ փոխադրում ձեր դեղացանկի (dossier) այլ դեղարան. Հղերու պատուաստում (vaccination) հիւանդապահի կողմէ.

Բուժական հետեւում՝
արեան բարակութեան (INR), շնչերակային ճնշման (tension artérielle), արեան շաքարի (glycémie capillaire), արեան մաղձաճարպի (cholesterol), եւն.

Fondation Hayastan Canada Inc. présente
Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամը կը ներկայացնէ՝

"Sounds of our Roots"

3ième Gala Annuel

«Արմատներու Ձայնը»
3ր Տարեկան Շքահանդէս

ARPI

Trialogue of Armenian Music

4 avril 2020 à 8:00PM
4 Ապրիլ, 2020 երեկոյեան ժամը 8-ին

Centre Arménie
1025 boul. Élisabeth, Laval

Սովորական/Étudiant - **40$**
Տոմսեր/Billets - **75$**
Նախուռնարները նեղարեալ/Entrées limitées

Carmen Chahirian 514-927-0014
Razmig Cherabegi 514-862-5553
www.hirnadram-montreal.org

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ
Առաքելական Մայր Եկեղեցի

Կազմակերպութեամբ՝

Հոգաբարձութեան
եւ
Տիկնանց Օժանդակ Յանձնախումբին

կը մատուցուի

ՄԻՋԻՆՔԻ ԸՆԹՐԻՔ

Չորեքշաբթի, 18 Մարտ 2020
երեկոյեան ժամը 8:00-ին
Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի
«Արթօ եւ Ալիս Մարգարեան» ճաշասրահէն ներս

Տեղեր ապահովելու համար հաճեցէք հեռաձայնել
514 653-8870 կամ 514 465-4093 թիւերուն

Մուտքի նուէր՝ 30$

horizon
HEBDOMADAIRE ARMÉNIEN
VOL. 25 No. 41 (1270) 9 MARS 2020

L'Arménie va acheter à l'Inde 4 batteries de radars anti-artillerie

EREVAN—L'Inde vient de signer avec l'Arménie un contrat pour la fourniture de radars pour une valeur de $40 millions U.S..

Ces 4 batteries de radars de type Swathi détectent chacune dans un rayon de 50 km tous tirs de missiles ou autres armes. Un matériel important pour leur placement aux frontières de l'Arménie venant en soutien aux armes déjà mises en place par l'armée arménienne. Ces radars de fabrication indienne peuvent détecter des tirs simultanés provenant de diverses sources. L'armée indienne utilise déjà ces radars.

Les médias indiens rapportent qu'après avoir consulté le matériel russe et polonais, l'Arménie s'est retournée vers ces radars produits par l'Inde en raison de leur efficacité.

(Armenews)

Aram Ier a reçu les participants du Forum international des journalistes arméniens

ANTELIAS — Le 1er mars, le Catholicos Aram Ier de la Grande Maison de Cilicie a reçu au siège du catholicossat à Antelias (Beyrouth) quelques participants du Forum international des journalistes Arméniens.

Ces journalistes étaient Satik Seyranyan (rédactrice en chef de «168 heures») et présidente de l'Union des journalistes d'Arménie, Tigran Haroutiounyan fondateur et président de l'agence «Noyan Tapan», Mikhaïl Hadjyan le président de l'association panarménienne des journalistes, Aram Ananyan le directeur de l'agence Armenpress, Chahan Kandaharian le rédacteur en chef du journal «Aztag», Sevag Hagopian le rédacteur en chef du journal «Zartonk».

Selon Aram Ier l'objectif du forum est de rapprocher les médias d'Arménie et de la diaspora pour une plus grande efficacité de la vie arménienne. Le forum international des journalistes arméniens s'est déroulé sur deux jours à Antelias.

(Armenews)

L'Arménie, la Grèce et Chypre signent un plan d'action pour la défense

ATHÈNES — La délégation conduite par le chef du Département de la politique de défense du ministère de la Défense de l'Arménie Levon Ayvazyan le 28 février à Athènes a participé à la discussion du programme de coopération arméno-grecque dans le domaine de la défense, ainsi que dans le domaine militaire et politique.

Comme indiqué par le service de presse du ministère de la Défense de la République d'Arménie, lors d'une réunion avec des collègues grecs, les résultats de 2019 ont été résumés et un programme de coopération pour 2020 a été discuté. Les parties ont salué les résultats de la coopération et les mesures mises en œuvre. À la suite de consultations entre les départements de la défense de l'Arménie et de la Grèce, un programme de coopération bilatérale pour 2020 a été signé, qui prévoit 21 événements dans deux pays dans des domaines tels que: la formation avec des forces spéciales, la formation médicale et tactique militaire, l'échange d'expériences en domaines tels que la cybersécurité, l'ingénierie, les consultations politiques et militaires, l'échange d'informations.

Le même jour, à la suite d'une réunion des représentants des ministères de la défense d'Arménie, de Grèce et de Chypre, un plan d'action tripartite pour 2020 a été signé. Le plan comprend une douzaine d'événements en Arménie, en Grèce et à Chypre, qui concernent des programmes de formation tripartites et des consultations politico-militaires dans divers domaines. Au cours des réunions, des questions liées à la sécurité régionale ont également été discutées. Les positions des parties sur les événements et défis actuels dans la région ont été présentées.

(Armenews)

Voyage officiel de Pachinian en Géorgie

TBILISSI—Le Premier ministre arménien Nikol Pachinian est en visite officielle en Géorgie les 3 et 4 mars. À Tbilissi, le chef du gouvernement arménien rencontrera son homologue géorgien Georgi Gakharia, la Présidente de la République Salomé Zourabichvili, le président du Parlement géorgien Archile Talakvadzé et le Catholicos de Géorgie Ilia III.

Sur la place des Héros, Nikol Pachinian se recueillera devant le mémorial. Le Premier ministre arménien rencontrera également les représentants de la communauté arménienne de Géorgie.

(Armenews)

Trente-deux personnes en quarantaine après la confirmation du premier cas de coronavirus

EREVAN—Trente-deux personnes qui auraient pu contacter le premier patient arménien diagnostiqué avec le coronavirus ont été mises en quarantaine à l'hôtel Golden Palace dans la station balnéaire de Tsakhkadzor, a déclaré aujourd'hui le ministre de la Santé Arsen Torosyan aux journalistes.

Conformément aux recommandations internationales, les personnes assises près de l'homme dans l'avion qui a transporté 82 ressortissants arméniens à Erevan, les personnes qui ont ramené le patient et sa femme de l'aéroport ont été isolées, a déclaré le ministre, ajoutant que les autres ne courent aucun risque.

Il a dit que le fait que la femme de l'homme ait été testée négative pour le virus pourrait signifier que le risque est trop faible pour les autres personnes. Tous les patients des deux vols Téhéran-Erevan sont sous contrôle, a-t-il ajouté.

«Les mesures anti-épidémiques que l'Arménie prend pour prévenir le déclenchement de la maladie sont conformes aux recommandations internationales. Nous faisons même plus que des pays mieux développés et plus riches», a déclaré le ministre de la Santé.

Il a rappelé que l'Arménie a commencé à prendre des contre-mesures le 22 janvier et que toutes les actions se sont avérées efficaces, seul ce seul cas importé étant enregistré à ce jour. Au total, 117 tests ont été effectués.

Arsen Torosyan a noté que les personnes de plus de 50 ans sont plus exposées à la maladie, tandis que les enfants ne font pas partie du groupe à risque.

Tôt dimanche, l'Arménie a signalé le premier cas de coronavirus. Le patient est un homme de 29 ans, arrivé à Erevan de Téhéran le 28 février. Son épouse a été testée négative pour le virus.

L'Arménie a scellé la frontière terrestre avec l'Iran et ne prévoit plus de vols vers la capitale Téhéran après que deux avions ont transporté 134 Iraniens de nationalité arménienne.

Le pays a également suspendu le régime sans visa avec la République populaire de Chine.

ON FERME LES ÉCOLES

Les établissements d'enseignement en Arménie seront fermés pendant une semaine par mesure de précaution contre la propagation du coronavirus, a informé le ministre de l'Éducation et des Sciences Arayik Harutyunyan.

Les vacances de printemps dans les écoles initialement prévues pour la fin mars seront déplacées du 2 au 8 mars.

La décision a été prise à la suite de consultations le 1er mars et s'applique à tous les établissements d'enseignement — jardins d'enfants, écoles, collèges et universités.

(Armenews)

Le personnel de la clinique arménienne de lutte contre le SIDA démissionne

EREVAN—Le travail du seul centre médical arménien spécialisé dans le traitement du VIH et du sida a été interrompu le 28 février alors que 80% de ses employés ont démissionné pour protester contre la décision du gouvernement de le fusionner avec une autre clinique.

Le ministère arménien de la Santé, qui avait pris la décision plus tôt cette année, a dit que le Centre républicain pour la prévention du sida doit être intégré dans un autre hôpital d'Erevan qui traite d'autres maladies infectieuses, notamment la grippe et les virus similaires.

Le ministre de la Santé, Arsen Torosian, a insisté plus tôt en février sur le fait que l'Arménie n'avait plus besoin d'une clinique spécialisée dans le VIH / sida et qu'il était désormais plus logique de traiter toutes les maladies infectieuses par une seule institution médicale. «La lutte contre le sida doit être intégrée dans le système de santé global», a-t-il milité.

Les médecins spécialistes du VIH / SIDA ne sont pas du tout d'accord, affirmant que la dissolution de leur centre, qui a détecté jusqu'à 450 cas de VIH par an en Arménie, briserait ce qu'ils décrivent comme un système efficace de prévention, de suivi et de traitement de la maladie d'immunodéficience.

«Dans trois, quatre ou cinq ans, nous aurons une épidémie incontrôlée», a prévenu Arshak Papoyan, qui dirige l'une des divisions du centre.

La décision du gouvernement a également déclenché des protestations de nombreux Arméniens séropositifs qui reçoivent gratuitement des médicaments antirétroviraux et des conseils au centre. En début de semaine dernière, environ 150 d'entre eux ont signé une lettre conjointe adressée au Premier ministre Nikol Pachinian lui demandant de l'annuler.

Les patients atteints du VIH / sida sont particulièrement préoccupés par l'intention de Torosian de «décentraliser» les services fournis par le Centre républicain. Cela comprend le transfert de la distribution des médicaments antirétroviraux du centre vers les polycliniques à travers le pays. Selon Torosian, cela déstigmatisera le VIH et le sida et fera sortir les gens qui en souffrent de leur «isolement» social.

Les porteurs du VIH soutiennent que toute violation de la confidentialité garantie par le centre ne ferait qu'aggraver la discrimination qu'ils rencontrent et la stigmatisation associée à leur maladie. «Aucun de nous n'ira à la polyclinique ou à l'hôpital de Nork [à Erevan»], a assuré l'un d'eux.

Deux jours auparavant, Torosian avait licencié le directeur de longue date du centre, Samvel Grigorian, pour son refus d'aider à la mise en œuvre de la fusion contro-

Suite à la page **F2**

Le parti de Tsaroukian ne fera pas campagne pour le «Non»

EREVAN—Le parti Arménie Prospère de l'homme d'affaires Gagik Tsarukian (BHK) semble avoir refusé de coopérer avec les avocats qui font campagne pour le «Non» au référendum à venir, concernant une proposition du gouvernement visant à évincer la plupart des juges de la Cour constitutionnelle.

Les 61 avocats critiques du gouvernement ont été enregistrés par la Commission électorale centrale comme le seul groupe militant pour le «non» lors de cette campagne référendaire. Ce statut officiel leur permet d'avoir du temps d'antenne gratuit à la télévision publique et de nommer deux des sept membres de chaque commission électorale au niveau de l'enceinte qui sera formée pour le vote du 5 avril.

Ils doivent donc recruter plus de 4 000 personnes prêtes à rejoindre ces commissions, une tâche difficile pour les avocats basés à Erevan.

La semaine dernière, la campagne du Non a lancé un appel au BHK et à trois autres grands partis d'opposition pour l'aider à remplir ses quotas avec leurs membres et partisans. Les partis républicain (HHK), Lumineuse Arménie (LHK) et Dashnaktsutyun ont répondu que leurs membres titulaires d'une licence sont libres de prendre les sièges de la commission malgré leurs appels au boycott de ce qu'ils décrivent comme un référendum inconstitutionnel.

Le 28 février, Ruben Melikian, coordinateur de la campagne «Non», a annoncé que le BHK avait rejeté sa proposition.

Un haut représentant du BHK, Arman Abovian, a expliqué que le parti de Tsarukian n'enverra pas «officiellement» ses membres aux commissions de l'enceinte. Mais il n'a pas précisé s'ils peuvent rejoindre les commissions à titre officieux.

Le BHK, qui possède le deuxième groupe le plus important du Parlement, a été plus prudent que les trois autres partis en s'opposant aux changements constitutionnels controversés que l'équipe politique du Premier ministre Nikol Pachinian a soumis au référendum.

Cette position a alimenté la spéculation que Tsarukian ne veut pas contrarier Pachinian par crainte d'une répression du gouvernement contre ses entreprises. Les proches au magnat le nient.

(RFE/RL)

Le «débat» Nigol Pachinian – Ilham Aliev

GÉRARD MERDJANIAN

C'est sans doute la première fois qu'il y a un échange public et direct entre les leaders azerbaidjanais et arménien. Ce qui n'empêche pas les rencontres programmées dans le cadre des négociations de paix sur le conflit du Karabagh sous l'égide du groupe de Minsk de l'OSCE.

Ironie du calendrier, cet échange est intervenu alors que les médiateurs ont déclaré que la nature des débats devait se dérouler dans une relative discrétion.

Toujours est-il que le grand public a probablement appris un certain nombre de choses mais surtout s'est rendu compte de l'énorme fossé qui sépare les antagonistes et que le début d'un commencement de rapprochement est encore très loin.

Pour le public averti et les observateurs, rien de nouveau. Les déclarations de chacune des parties, réitérées à de multiples reprises, ont été à nouveau détaillées. On notera toutefois que même les événements historiques divergent grandement dès qu'on remonte dans le temps. De plus, le leader azerbaïdjanais pouvait difficilement parler de 'terre azerbaïdjanaise' avant le XIXème siècle.

Après tout pourquoi pas, les dirigeants turcs se sont bien appropriés les vestiges antérieurs au XIe siècle de la Turquie actuelle, considérant que les peuples qui vivaient là — Hittites, Phrygiens et autres peuples indo-européens —, étaient leurs ancêtres. Quant aux byzantins, grecs, arméniens, assyro-chaldéens, c'est une péripétie de l'Histoire, tout bon à être éliminés!

Le dictocrate de Bakou a donc fortement insisté sur la République actuelle d'Azerbaïdjan, telle qu'elle a été reconnue par la communauté internationale lors de l'implosion de l'URSS. Et de rappeler les résolutions du Conseil de sécurité, certaine des principes du Décalogue d'Helsinki, et certaine des propositions du Groupe de Minsk de l'OSCE qui justifient ses revendications. Bien évidemment il s'est bien gardé d'aborder le sujet épineux du droit à l'autodétermination des peuples, pourtant pierre angulaire du conflit. Pour lui «Le peuple arménien s'est autodéterminé, vu qu'il a un État arménien», par conséquent il n'est pas question qu'un nouvel État arménien voit le jour, surtout sur 'son territoire'. Au passage, pour donner encore plus de poids à ses arguments arménophobes, il a même mis sur le dos des Arméniens les massacres perpétrés par les opposants du président Ayaz Mutallibov à Khojalu en les qualifiant de génocide.

Il est bien connu que chez nombre de politiciens, surtout quand ils sont au pouvoir, la mémoire est sélective. Dans le cas d'Ilham Aliev, il est de plus atteint de biais cognitif, lequel se traduit par un biais de confirmation. C'est ainsi que le dictateur a passé sous silence tous les événements qui ont conduit l'Arménie à intervenir pour arrêter les exactions et les pogroms envers les populations arméniennes vivant en Azerbaïdjan ; ou plus récemment le lancement d'une offensive à grande échelle en Avril 2016.

Si le retour du Haut-Karabagh et des sept districts environnants dans le giron azerbaidjanais reste l'élément essentiel pour l'Azerbaïdjan, pour l'Arménie c'est avant tout la sécurité du peuple arménien, en Arménie et en Artsakh.

Depuis vingt-cinq que durent les négociations, tout le monde les intervenants, directs ou indirects, s'accordent sur un seul point : le statu quo n'est pas une solution pérenne. En attendant un accord hypothétique, c'est certainement la solution la moins mauvaise, sachant que toute solution maximaliste ne peut être que rejetée par la partie adverse.

L'ennui c'est que l'on ne peut signer aucun accord avec quelqu'un qui a juré votre perte!

Décès de l'ancien directeur de la Yerevan Brandy Factory

EREVAN—Le 26 février en France, à l'âge de 74 ans, est décédé l'ancien président et directeur général de la Yerevan Brandy Factory (YBF), Pierre Larech, un grand ami de l'Arménie et de l'Artsakh, a annoncé l'ancien Premier ministre arménien Hrant Bagratyan sur sa page Facebook.

Le peuple arménien se souvient de Pierre Larech comme d'une grande âme et d'un grand manager qui dirigeait l'entreprise stratégique pour le pays après l'avoir vendue au leader mondial de la production d'alcool de qualité supérieure, la société française Pernod Ricard.

Pierre Larech a réussi à restaurer la renommée mondiale des cognacs arméniens en introduisant les meilleures pratiques et technologies de production de cognac. Jusqu'au dernier jour, Pierre Larech s'est battu contre les contrefaçons de «brandy arménien». Selon Hrant Bagratyan, les exportations de brandy entre 1999 et 2005 ont augmenté de 4,5 fois. L'usine est devenue une entreprise efficace, son bénéfice est passé de 1,5 million de dollars à 25 millions de dollars, le salaire moyen des employés a augmenté de 7 fois. L'entreprise était l'une des premières en Arménie, dont les employés bénéficiaient d'une assurance médicale.

Pierre Lerech était sérieusement impliqué dans des programmes caritatifs et sociaux. Pour la première fois en Arménie, il crée un club de pétanque. Une plate-forme pour le jeu a été créée en plein centre de la capitale et a donné à la ville une saveur sociale particulière. Malheureusement, elle n'est plus là, tout comme Pierre Larech lui-même.

(Armenews)

Les députés canadiens condamnent les pogroms de Sumgait et Bakou

OTTAWA—Les législateurs canadiens ont déclaré en chambre le 28 février que tous les arméniens du Canada rendent hommage à la mémoire de milliers d'Arméniens tués lors des massacres de Bakou et Sumgait.

La députée Emmanuella Lambropoulos a déclaré:

«M. Monsieur le Président, il y a 30 ans, des pogroms ont été commis contre les Arméniens à Bakou, la capitale de l'Azerbaïdjan. Pendant sept jours en janvier 1990, des centaines d'Arméniens ont été battus, expulsés de la ville ou tués.

Ces crimes contre les Arméniens se sont intensifiés et ont abouti à un nettoyage ethnique presque complet des Arméniens du pays. Près de 500 000 Arméniens ont été déportés et ont cherché refuge dans divers pays du monde, dont le Canada.

Ces événements ont été précédés par le pogrom de Sumgait en 1988 où des civils arméniens ont été pris pour cible, tués dans leurs maisons et dans les rues.

La violence civile à Sumgait et les atrocités qui y ont été commises ont choqué le monde entier. Cet anniversaire nous rappelle à quel point c'est un privilège de vivre dans un pays où la diversité et l'inclusion nous rendent forts et où diverses communautés ethniques et religieuses peuvent participer de manière égale à la vie politique de notre pays.

En commémorant les victimes arméniennes de ces pogroms à Sumgait et à Bakou, nous condamnons solennellement toutes les formes de racisme, de xénophobie et de haine».

Le député Bob Saroya a exhorté le Parlement canadien à respecter son engagement de protéger les droits de la personne et de prévenir les crimes contre l'humanité:

«Monsieur le Président, je prends la parole aujourd'hui pour rejoindre notre communauté arménienne à travers le Canada pour commémorer le 32e anniversaire du pogrom Sumgait et le 30e anniversaire du pogrom de Bakou. Pendant les derniers jours de l'Union soviétique, les Arméniens d'Artsakh ont exigé la réunification avec l'Arménie et plus tard l'indépendance de l'Arménie. En réponse, les nationalistes azéris ont commis des massacres flagrants dans la ville de Sumgait et la capitale Bakou. Ces massacres ont créé un précédent pour la xénophobie, la haine et la discrimination envers les Arméniens en Azerbaïdjan qui se poursuit malheureusement jusqu'à aujourd'hui et entrave le processus de paix dans l'Artsakh. Ces événements historiques devraient être un rappel fort pour le Canada, que nous devons continuer à défendre les droits de l'homme et à mettre fin aux crimes contre l'humanité à l'étranger», a déclaré le député.

Le député Faycal El-Khoury a qualifié les pogroms de Bakou et de Sumgait de terrible crime contre l'humanité:

«Monsieur le Président, les arméniens de Laval-Les Îles et de partout au Canada commémorent le 30e anniversaire du génocide de Bakou et le 32e anniversaire du génocide de Sumgait. Ces crimes odieux contre l'humanité ont coûté la vie à de nombreuses personnes dans ces villes d'Azerbaïdjan.

Les jours horribles qu'ils ont traversés sont encore frais dans la mémoire de ceux qui ont survécu. Aujourd'hui, prenons un moment pour rendre hommage à tous ceux qui sont directement ou indirectement touchés par cette violence barbare et insensée et pour sensibiliser afin que l'histoire ne se répète pas.

Alors que nous commémorons cette horrible tragédie, laissez-la nous rappeler la chance que nous avons de vivre dans un pays comme le Canada, où les droits de l'homme les plus élémentaires sont respectés et des valeurs communes comme le respect, la tolérance et la justice sont partagées», a déclaré le député.

(Armenews)

Commémoration en Artsakh du 32e anniversaire des massacres de Soumgaït

STEPANAKERT—Le 32e anniversaire des pogroms anti-arméniens de Soumgaït (Azerbaïdjan) furent commémorés lors d'une cérémonie à Stepanakert, capitale de l'Artsakh vendredi 28 février. Le président de l'Artsakh Bako Sahakian accompagné de l'archevêque de l'Artsakh Barkev Martirosyan ainsi que de hautes personnalités de la république ont déposé des fleurs devant le mémorial des victimes de Soumgaït.

L'Arménie et la diaspora ont également commémoré ce triste anniversaire des massacres de Soumgaït dont furent victimes en février 1988 des centaines d'Arméniens.

DÉCLARATION DU MINISTÈRE ARTSAKHIOTE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

Il y a 32 ans, du 27 au 29 février 1988, les autorités de l'Azerbaïdjan soviétique réalisaient à Soumgaït un massacre d'une cruauté et d'une barbarie sans précédent et une déportation de la population arménienne de la ville. Les assassinats, actes d'outrage et de violence qui ont duré trois jours étaient la réponse des autorités de Bakou aux demandes légitimes et légales des Arméniens d'Artsakh à la réalisation de leur droit à l'autodétermination.

Nombreux sont les témoignages attestant d'une préparation et d'une planification minutieuses des massacres des Arméniens de Soumgaït par les autorités azerbaïdjanaises. Ainsi, lors des rassemblements organisés la veille des pogroms, les autorités municipales appelaient la foule à punir les Arméniens et l'incitaient à les «tuer et chasser» de la ville et de tout l'Azerbaïdjan. Presque tous les discours se terminaient par l'exclamation «mort aux Arméniens». Dans les conditions d'absence de mesures de prévention de la part des autorités et d'inaction des forces de maintien de l'ordre, parfois même avec des directives explicites émanant d'elles, des centaines d'Azerbaïdjanais inspirés par des discours attisant la haine contre les Arméniens et des appels à la violence, munis de relevés exacts des adresses des Arméniens de la ville ont attaqué les appartements de ces derniers.

L'impunité des organisateurs et des exécuteurs de ce crime contre l'humanité perpétré à l'encontre des Arméniens de Soumgaït a conduit au nettoyage ethnique des Arméniens vivant dans d'autres ville de l'Azerbaïdjan, telles Kirovabad, Bakou et d'autres. Des milliers d'Arméniens sont ainsi devenus victimes de cette politique, près de 500 milles d'entre eux se réfugiant en Arménie et ailleurs.

Encore aujourd'hui, les autorités azerbaïdjanaises poursuivent la politique de propagation de la xénophobie et de la haine contre les Arméniens, hissant au rang de héros des criminels tel l'officier azerbaïdjanais ayant sauvagement assassiné un homologue arménien en Hongrie en 2004. La décoration de l'officier azerbaïdjanais ayant décapité un soldat arménien en 2016, de même que les violations flagrantes par les forces armées azerbaïdjanaises des normes humanitaires internationales et les crimes de guerre perpétrées par ces dernières, sont de nouvelles manifestations de cette politique.

Nous nous inclinons devant la mémoire des victimes innocentes des crimes de Soumgaït. La communauté internationale se doit de condamner les crimes commis contre la population civile arménienne d'Azerbaïdjan, les qualifiant clairement et sans équivoque de crimes contre l'humanité, ce qui permettra non seulement de prévenir toute récidive, mais conduira également à l'assainissement du climat en Azerbaïdjan.

(Armenews)

SIDA...

suite de la page **F1**

versée. Quelques heures plus tard, l'adjoint de Grigorian, Aram Hakobian, a été brièvement détenu par la police pour avoir prétendument refusé de remettre le sceau officiel de la clinique à Artur Berberian, son directeur par intérim nommé par le ministre.

Il est apparu qu'au moins 86 des 108 personnes travaillant dans le centre ont remis leur démission en réponse à l'échec du gouvernement à répondre à leur demande.

«Les conditions qui ont été créées par divers fonctionnaires du ministère de la Santé rendent notre travail impossible», a regretté Hakobian au service arménien de RFE/RL.

(RFE/RL)

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

Մշակել միտքը

Մշակե՛լ միտքը...

Կա՞յ աւելի վսեմ, աւելի կարեւոր հրամայական մեր՝ հայութեան օրակարգի վրայ, եւ կուսակցութիւնները կրնա՞ն աւելի մեծ պատասխանատուութիւն ստանձնել իրենց առաքելութեան մէջ քան մտքի մշակումը։ Հայ մտքի մշակումը։

Մտահան չընենք այն իրողութիւնը, որ հայ մտքի մշակման արդիւնք են իրե՛նք, կուսակցութիւնները, որոնց ստեղծումը հետեւանքն էր նախորդ տասնամեակներուն զարգացած հայ մտածողութեան՝ արեւմուտքէն Զարթօնքի սերունդին իսկ արեւելքէն Խաչատուր Աբովեաններու, Րաֆֆիներու անվհատ ջանքերուն շնորհիւ։

Եւ պատահականութեան արդիւնք չէ, որ իրենց ստեղծուած օրէն, մէկ կողմէ հայոց լեռներուն վրայ ինքնապաշտպանութեան կռիւ կը մղէին, միւս կողմէ հասարակութիւն կը դաստիարակէին մեր կուսակցութիւնները։ Կրթութիւնը առաջին պահէն թէ՛ Դաշնակցութեան, թէ՛ միւս կուսակցութիւններու առաջնահերթութիւնն էր՝ դպրոցներէն մինչեւ մամուլ եւ այլ ոլորտներ։

Այսօր տարբեր չի կրնար ըլլալ թէ՛ հայրենիքի մէջ եւ թէ՛ Սփիւռքի։ Չի կրնար տարբեր ըլլալ՝ եթէ որոշած ենք գոյատեւել իբր ինքնուրոյն ազգ։ Իբր արժանապատի՛ւ ազգ։ Իբր քաղաքակիրթ ու յառաջադէմ ազգ։

Մտքի մշակումը, սակայն մենաշնորհը չէ միայն կուսակցութիւններուն։ Անոնք պարտաւոր են հետապնդել զայն, սակայն այդ աշխատանքը պիտի կատարուի համատեղ ջանքերով, բոլորի՛ն մասնակցութեամբ, բոլոր կուսակցութիւններու, այլազան կազմակերպութիւններու, խմբակցութիւններու ու մանաւանդ անհատ մտաւորականներու մասնակցութեամբ, անոնք կուսակցութեան մը պատկանին կամ ոչ։ Պիտի կատարուի երկխօսութեամբ, «փոխասացութեամբ», բանավիճելու ու գիրար համոզելու տրամադրութեամբ եւ փոխադարձ յարգանքի մթնոլորտի մէջ։ Բայց նաեւ պիտի կատարուի մանաւանդ ու մասնաւորաբար տուեալ ոլորտներուն մէջ մասնագէտ անձերու՝ օրուան պահանջներուն ծանօթ, պատմութե՛ան ծանօթ ու մեր պայմաններուն ծանօթ մասնագէտներու ներդրումով։ Այս ճիգը վեր պէտք է ըլլայ սիրողական, աւանդապաշտական մակարդակներէն, ուստի՝ հաւաքական կեանքի մէջ դերակատարներս պատրաստ պիտի ըլլանք լսելու անոնց տեսակէտերը, թելադրութիւններն ու զգուշացումները նախքան մեր պատկան ժողովներուն կամ պետական ատեաններուն մէջ այդ ոլորտներուն վերաբերեալ որոշումներու յանգիլը։

Ի՞նչ ոլորտներու կ՚ակնարկեմ։

Կը տեսնեմ չորս «դաշտեր» ուր միտքի մշակման գործ ունինք ընելիք.

— Քաղաքական
— Տնտեսական
— Ընկերային
— Մշակութային-գիտական

Կարեւորութեան կարգով չէ՛, որ նշեցի զանոնք. ամեն մէկը կրնայ ամենէն կարեւորը հանդիսանալ։ Այլեւ այս ստորաբաժանումները ենթակայական են։ Բոլորը ունին փոխադարձ ներգործութիւն եւ կարելի չէ պարզապէս որոշել մշակել մէկը կամ երկուքը ու անտեսել միւսները։

Բոլոր ոլորտներուն մէջ համապատասխան քննարկումներէ ու վերլուծումներէ ետք մենք պէտք է հասնինք բանաձեւելու հայեցակարգեր՝ պետական թէ համայնքային, կուսակցական թէ կազմակերպական մակարդակներու համար եւ այդ հայեցակարգերէն մեկնելով ծրագրել մեր գործունէութիւնը։

Քաղաքական մտքի մշակումը կը պարտադրէ լաւապէս ծանօթ ըլլալ աշխարհի, տարածաշրջանի եւ երկրի ներկայ իրականութիւններուն, կարելիութիւններուն, յարաբերութիւններուն, ապագայ հնարաւոր զարգացումներուն։ Բաւարար չէ հիմնուիլ միայն մեր անկապտելի իրաւունքներուն իրաւացիութեան եւ արդարութեան վրայ։ Կայ նաեւ «կատարուած իրողութիւններու» ազդակը, որ եթէ այս պահուս մեզի է ի նպաստ Արցախի ազատագրութեան շնորհիւ, ներազգային, միջազգային ու համաշխարհային իրավիճակներու յարափոփոխ համայնապատկերին մէջ այդ առաւելութիւնը պահելը մեզմէ մեծ ճիգ պիտի պահանջէ, այդ պատճառաւ ալ... մեծ վարպետութիւն։ Ահա այդ «վարպետութեան» հայեցակարգը պէտք է ունենալ։

Տնտեսական միտքը պիտի մշակուի օգտուելով շատ այլ ժողովուրդներու փորձերէն, ձախողութիւններէն ու յաջողութիւններէն՝ երկրի ընդերքի ու բնութեան պահպանութեան նուազագոյնը տարածաշրջանային, եթէ ոչ համաշխարհային ընդհանուր զարգացման մը ծիրին մէջ։ Տնտեսական մտքի զարգացումը չի կրնար նաեւ անտեսել մեր համազգային կարողականութիւնը, մեր ձիրքերու եւ ներուժի հնարաւորութիւնները։ Այլեւ ՀՀ եւ ԱՀ հողամասերուն վրայ հայութեան թիւի խտացումը։

Ընկերային մտքի զարգացումը նոյնպէս ունի ներազգային ու համամարդկային առում։ Ի՞նչ տեսակ ընկերութիւն կը պատկերացնենք մեր ժողովուրդին համար։ Մարդկային իրաւունքներու պաշտպանութեան հարցը կը դրուի սուր կերպով։ Կրթութեան, առողջապահութեան եւ աշխատանքի արժանավայել գնահատման հարցերը նոյնպէս։ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ շարունակական դերակատարութիւնը, ազգային բարոյական հասկացութիւններն ու աւանդութիւնները, անոնց այժմէականութիւնը եւ այլն։ Ինչպէ՞ս ապահովել արդար կարգեր։ Համաշխարհայնացման այս իրավիճակին մէջ այդ բոլորը ո՞ւր կը գետեղուին։

Գալով մշակութային-գիտական մտքի մշակման, որ սերտօրէն կապուած է վերոնշեալ երեք ոլորտներու զարգացումներուն, անկասկած շատ բան ունինք քննարկելիք, վերլուծելիք, յստակացնելիք ու բանաձեւելիք ինքնութեան պահպանման, ժառանգութեան արժեւորման ու մշակոյթի ու գիտութեան զարգացման տեսակէտէն, որպէսզի չրջանցենք Մեծ եղեռնի ու անոր յաջորդած 70 տարիներու բռնատիրութեան հետքերը ու մտնենք 21-րդ դար։ Պէտք չէ ուրանալ մեր նուաճումներն ու ձեռքբերումները վերջին հարիւրամեակին՝ ըլլայ Խորհրդային Հայաստանի մէջ ըլլայ Սփիւռքի տարածքին՝ յաճախ միջազգային որակի մակարդակով, սակայն որոշ առումով մենք տակաւին 1915-ի նախօրեակին ենք ու պարտաւոր ենք մեծ ոստում մը կատարելու՝ մեր Զարթօնքէն սկսած շարժումին շարունակութիւնը ապահովելու համար։ Ահա ա՛յս պատճառաւ ալ անհրաժեշտ է այս ոլորտի մտքի մշակումը, յատկապէս կրթական առումով՝ ուսումնառութեան բոլոր մակարդակներուն վրայ։

Այս մշակումները, ինչպէս ըսուեցաւ, կատարուելու են համազգային մօտեցումով ու մեծ պիտի ըլլայ Սփիւռքի դերը այս ուղղութեամբ։

Պէտք ունինք մտքի այս ընդհանուր մշակման գործընթացին եթէ կ՚ուզենք որ նոր սերունդներ գան ու մաս կազմեն ազգային կեանքին եւ հայը շարունակէ գոյատեւել քաղաքակիրթ ազգերու շարքին։

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

RITA BAGHDASSARIAN
Conseillère en Sécurité Financière
Revenu Garantie Viager
COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CELI) • CRÉATION D'HÉRITAGE • REER_FERR RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ • ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE & COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT
3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101, Laval Qc. H7V 1E8
Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
ritabagh@yahoo.com

VIZUALIS
optométriste
DR SHANT DONABEDIAN
Centre d'Achat Fairview · Fairview Mall Pointe Claire
514 695 2555 · VIZUALIS.CA

Danièle Papazian, MSc.
Courtier immobilier
C 514.234.6799
dpapazian@remax-quebec.com
www.remaxducartier.com
RE/MAX DU CARTIER Agence immobilière
1290, rue Bernard Ouest, bureau 100
Outremont Qc H2V 1V9
T 514.271.2131

Assura Bien inc.
Cabinet en assurance de dommages et de services financiers
Ապահովագրական գրասենեակ
KRIKOR ABRAKIAN VAHAN MATOSSIAN
970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc, H4T 1W7
T: 514.903.3999

Patisserie MAHROUSÉ
FONDÉE EN 1970
9705 Boulevard de l'Acadie, Montréal, QC H4N 2W2
Tél: 514.279.1629 • info@mahrouse.ca • www.mahrouse.ca

PPG authorized
1988 Depuis / Since 30 ans d'excellence!
CARROSSERIE
JACOB & JACOB
BODY SHOP
CAS D'ASSURANCES
6280 St. Jacques, Montréal, Québec, H4B 1T6
Tél: (514) 484 - 7945 Fax: (514) 484 - 2487
jacobautobody@bellnet.ca www.carrosseriejacobetjacob.ca

RE/MAX
RE/MAX 3000 inc.
Agence immobilière
Elie Berberian
Courtier immobilier | Real Estate Broker
C 514.519.3543
B 514.333.3000

KORONA
JOAILLIERS · 1964 · JEWELLERS
Daniel Torosian
3933 St Martin O. Coin Curé-Labelle Laval, Qc.
514-274-5555 | 450-688-5515 | korona.ca

Assurances +
Allstate ASSURANCE

Vrej Teslakian
Agence du Quartier DIX30
9840, boul. Leduc
450-500-4736
VTeslakian@allstate.ca
MMarque de commerce utilisée sous licence par Allstate du Canada, compagnie d'assurance 035E | 10657726

FIVE STAR
ELECTRIQUE
CINQ ÉTOILES
SPECIALIST IN DECORATIVE GARDEN LIGHTING
RESIDENTIAL-COMMERCIAL
BEDROS NALPATIAN
442, LA RIVIÈRE, LAVAL, QC.
TEL: 514 - 497- 5155 FAX: 450 - 689- 3997
E-MAIL: ELECTRIC.FIVESTAR@GMAIL.COM

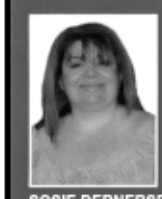
SOSIE DERNERSESSIAN
MORTGAGE AGENT
LICENCE #M12001830
716 Gordon Baker Road, Unit 204A, Toronto Ontario M2H 3B4
CENTUM
Metrocapp Wealth Solutions Inc.
License # 12147
Mortgage programs for new comers to Canada
New purchases
Refinancing
Second mortgages
Self employed
Low credit score
Access to top lenders including private lenders
416.662.6650 cell
centum.ca/sosie_dernersesian

Pharmacie Levon Benohanian et Mher Koubelian Inc.
Pharmaciens-propriétaires
3915, Boulevard Samson
Laval, QC H7W 2G1
T 450 688-4111
F 450 681-5525
Lun. au vend. : 8h30 à 21h
Sam. et dim. : 9h à 17h
Infirmière (jeudi) : 8h30 à 15h
LIVRAISON GRATUITE
membre affilié à Proxim

Սուրբ Յակոբ Ազգային Վարժարանի 45-ամեակին առթիւ կազմակերպուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 804,619.36 տոլարի

Մոնթրէալահայ գաղութը բազմաթիւ առիթներով փաստած է, թէ ինք տէրն է մեր ազգային արժէքներուն եւ թէ իրեն համար չկայ աւելի բարձր արժէք, քան իր ազգին միջնաբերդը հանդիսացող, իր ազգային երազները մարմնաւորող, իր ազգային ինքնութեան պահապանն ու յաւերժութիւնը երաշխաւորող հայ դպրոցը։

Արդարեւ, Մոնթրէալի Սուրբ Յակոբ Ազգային Վարժարանի շուրջ խմբուած հայ մեծ ընտանիքը քառասունհինգ երկար տարիներէ ի վեր ոչ մէկ ջանք խնայեց զայն կանգուն եւ մանաւա՛նդ հզօր պահելու համար։

Քառասունհինգ երկար տարիներու ընթացքին իրարայաջորդ կրթական կեանքի անմիջական պատասխանատուները մեծ կարեւորութիւն տուին դպրոցի շէնքի վերանորոգման հարցին, կրթական կեանքի բարեկարգման եւ մանաւա՛նդ արդիականացման նոր գործընթացի ճշդման։ Ինչպէս անցեալին, դպրոցի թատերասրահին, մարզարանին, գրադարանին եւ դասարաններու նորոգութեան, արհեստագիտական կազմածներու ապահովման ու գիտաշխանոցի արդիականացման ծրագիրներու յաջողութիւնը վստահուած էր գաղութի նուիրատուներուն եւ ազգային բարերարներուն։ Այս տարի եւս նոյն վստահութեամբ դիմուեցաւ գաղութի անդամներու նիւթական օժանդակութեան։ Այսպէս սկսաւ «Ապագայ ղեկավարներու պատրաստութեան ներդրում»-ի կոչով մեկնարկուած դրամահաւաքը՝ 9 Մայիս, 2019-ին ընդունելութեան երեկոյեան, ապա՝ Նոյեմբերին՝ հանգանակութիւնը մեծ թափով շարունակուեցաւ մինչեւ հեռուստամարաթոնի օրը՝ 3 Նոյեմբեր 2019-ին (տե՛ս թղթակցութիւնը Հորիզոն շաբաթաթերթ 18 Նոյեմբեր 2019) եւ անոր յաջորդող շաբաթներուն։

Ս. Յակոբ Ազգային Վարժարանի այս աննախընթաց հեռուստամարաթոնին մասնակցեցան աւելի քան 579 նուիրատուներ (ցանկը կարդալ էջ 10), որոնց շնորհիւ գոյացաւ 804,619.36 տոլար։ Սոյն դրամահաւաքին ներկայացուած չորս մեծ ծրագիրներն էին՝ ճաշարանի ամբողջական նորոգում, ստեղծագործարանի հիմնում, դպրոցի բակի եւ դասարաններու բարեկարգում։ Այս հանգանակութիւնը մեծ յաջողութեամբ պսակուեցաւ ազգայիններու բարոյական եւ նիւթական անսակարկ նուիրուածութեան շնորհիւ։ Այս մեծ բանակին մէջ պէտք է ընդգրկուին նաեւ Հանգանակութեան կազմակերպիչ յանձնախումբի անդամներուն անունները, որոնք ոգի ի բուն աշխատեցան իրականացնելու համար այս մեծ նախաձեռնութիւնը։ Յանձնախումբը բաղկացած էր հետեւեալ անդամներէն՝ Թամար Եաղճեան (յանձնախումբի ատենապետ), Արեգ Մարգարեան (Ս.Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր Եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ներկայացուցիչ), Թամար Շահինեան, Լորի Ապրաքեան, Նայիրի Բաբախեան Քրիստին Մարգարեան, Սարին Սապունճեան, Նաթալի Հաճէթեան, Նորա Գաբրիէլեան եւ Սիլվի Կիւլպէնկեան։

Մեր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնենք բոլոր նուիրատուներուն, որոնք կը հաւատան հայ դպրոցի առաքելութեան։

Տնօրէնութիւն Սուրբ Յակոբ Ազգային Վարժարանի
Վ. ԵՒ Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ
ԲԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ

Մահացած է Յուշարձանագէտ Սամուէլ Կարապետեանը

Մահացած է հայ անուանի յուշարձանագէտ, պատմաբան, բանահաւաք, Հայկական ճարտարապետութիւնը ուսումնասիրող հիմնադրամի (ՀՃՈՒՀ) երեւանեան գրասենեակի նախագահ Սամուէլ Կարապետեանը։

Սամուէլ Կարապետեան ծնած է 1961 Յուլիս 30-ին։ Արմատներով Արճէշ գաւառի Բերդաղ գիւղէն է։ 1978-ին աւարտած է Երեւանի Միսաք Մանուշեանի անուան թիւ 48 դպրոցը։

1975-էն սկսեալ՝ ճամբորդած է Հայկական ԽՍՀ տարածքով բնութիւնը ուսումնասիրելու նպատակով, իսկ 1978-էն սկսեալ կը լուսանկարէր, կը չափէր եւ կը նկարագրէր հայկական յուշարձանները ամբողջ Պատմական Հայաստանի տարածքով։

Երեք տասնամեակի ընթացքին կը հետազօտէր եւ կը ցուցակագրէր Պատմական Հայաստանի հայ ճարտարապետութեան հազարաւոր նմուշներ։

Կարապետեան յայտնի էր իբրեւ հարեւան պետութիւններու մէջ հայկական յուշարձաններու նկատմամբ անոնց վերաբերմունքի քննադատ։ Ան կը կարծէր, որ Թուրքիոյ, Ատրպէյճանի, Վրաստանի իշխանութիւնները նպատակաուղղուած կերպով կ՚իրականացնեն հայկական յուշարձաններու ոչնչացման քաղաքականութիւն։ Իր փաստերը 2007-ին ներկայացուցած էր ԱՄՆ քոնկրէսին եւ 2008-ին՝ Մարդու իրաւունքներու Եւրոպական դատարանին։

Արցախի մասին Հայ Դատի յանձնախումբի պատրաստած թղթածրարը յանձնուեցաւ Գանատայի Պաշտպանութեան նախարար Հարժիթ Սաճճանի

Շաբաթ, 29 Փետրուար 2020-ի երեկոյեան ժամը 6:00-ին, Հ. Յ .Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Ընկ. Վահիկ Յակոբեանն ու Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբի Գանատայի Արեւմտեան Շրջանի ներկայացուցիչ Ընկ. Վահէ Անտոնեան, Վանգուվրի մէջ իրենց մասնակցութիւնը բերին S.U.C.C.E.S.S Gala 2020 *ձեռնարկին, որուն ընթացքին առամձնազրոյց մը ունեցան Գանատայի Պաշտպանութեան նախարար Հարժիթ Սաճճանի հետ։*

Հանդիպման ընթացքին յատկապէս արծարծուեցաւ Արցախի հիմնահարցը, որուն աւարտին ընկերները Նախարարին ներկայացուցին Հայ Դատի պատրաստած թղթածրարը՝ Արցախի հիմնահարցին վերաբերեալ։ Նախարար Հարժիթ խոստացաւ ուսումնասիրել թղթածրարը եւ ի մօտոյ հանդիպում մը նախաձեռնել Հայ Դատի յանձնախումբին հետ, քննարկելու համար, թէ Գանատայի կառավարութիւնը ինչպէ՞ս կրնայ ներդրում ունենալ հիմնախնդրի խաղաղ կարգաւորման գործընթացին մէջ։

Հանդիսութիւնը նաեւ առիթ ընծայեց ընկերներուն հանդիպելու Պրիթիշ Գոլոմպիա նահանգի կառավարիչ Աշլի Զէսթըրի, ընդդիմութեան առաջնորդ Էնտրու Ուիլքինսընի, Կենսուժի եւ Հանքարդիւնաբերութեան նախարար Պրուս Ռոլըսթընի, Ռիչմոնտի քաղաքապետ Մալգըմ Պրոտիի եւ նահանգային, շրջանային ու տեղական քաղաքական գործիչներու հետ։ Հանդպումներուն ընթացքին արծարծուեցան Հայաստան-Արցախ , ինչպէս նաեւ հայ գաղութը յուզող հարցեր։

Voyages HAIG Travel
Ձեր բոլոր ճամբորդական
Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676
ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ...
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ
PERMIS DE QUÉBEC
3438 Rue St-Denis, Montreal, QC H2X 3L3, Fax: 514-284-7677

Ունկնդրեցէ՛ք Գանատայի տարածքին սփռուող հայկական ռատիոժամերը՝
ՎԱՆԳՈՒՎԸՐ- «Armenian Variety Show» Coop Radio 100.5 FM
Երեքշաբթի երեկոները ժամը 6:00-7:00
ԹՈՐՈՆԹՕ- «Կիլիկիոյ Ձայն» CHTO AM 1690
Կիրակի երեկոները ժամը 8:00-11:00
ՄՈՆԹՐԷԱԼ- «Հայ Կեդրոնի Ձայն» 105.1 FM
Երկուշաբթի երեկոները՝ ժամը 9:30-12:00
Շաբաթ առաւօտները ժամը՝ 7:30-9:30
Կիրակի առաւօտները ժամը 7:00-8:00
«Վանայ Ձայն» 1450 AM
Երկուշաբթի երեկոները ժամը 8:00-10:00
ՀԱՄԻԼԹԸՆ- «Հայ Կեդրոնի» ռատիոժամ CFMU 93.3 FM
Կիրակի առաւօտեան 10:00-11:00
cfmu.mcmaster.ca

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

ՀՕՄ-ի Գանատայի Շրջանային Վարչութեան սեմինար եւ Գանատայի շրջանի հիմնադրութեան 30-ամեակի տօնակատարութիւն
18-19 Ապրիլ 2020, Թորոնթօ

ԼԱՒԱԼ

Փոքրերու Ծաղկազարդ
4 Ապրիլ 2020
Տեսլական 2020 Նորաձեւութեան ցուցադրութիւն
Մայիս 22 2020
Քայլարշաւ
Յունիս 6 2020

ՄՈՆԹՐԷԱԼ

Համազգայինի «Թէյ, սուրճ եւ կարծիքներ» ակումբը կը ներկայացնէ «Investment for Soul Ինչպէս տանտէր դառնալ Հայաստանի մէջ»: Զեկուցաբեր՝ Ատոմ Մալխասեան (Civil Engineer-Majoring in concrete and highways). Հինգշաբթի, 19 Մարտ 2020-ին, երեկ. ժամը 7:30-ին, Կէօնենեան Կեդրոնէն ներս: Մուտքի նուէր՝ $5:

Այցելեցէք hitunes.ca կայքէջը եւ օրական 24 ժամ ունկնդրեցէք Սառա Եղիայեանի կողմէ ընտրուած հայկական երգերը
HITUNES.CA

Ունկնդրեցէք triktrak.ca կայքէջի հայկական համացանցային ռատիոժամի երգերը օրական 24 ժամ, իսկ ամեն հինգշաբթի երեկ. ժամը 8:00 - 9:00 լսեցէք շահեկան հարցազրոյցներ
TRIKTRAK.CA

ՀՈՐԻԶՈՆ
ՀԱՍՑԷ՝ 3401 Olivar-Asselin Montréal, Québec H4J 1L5

Բաժանորդագրուեցէք «Հորիզոն» շաբաթաթերթին

ԱՆՈՒՆ-ՄԱԿԱՆՈՒՆ
ՀԱՍՑԷ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ՝ Գանատա 80 տոլար առաւել տուրք
Մ. Նահանգներ՝ 95 ամ. տոլար առաւել տուրք
Եւրոպա եւ Միջին Արեւելք՝ 125 ամ. տոլար առաւել տուրք

Ձեր բաժանորդագրութիւնը ապահովելու համար կապ հաստատեցէք «Հորիզոն»ի վարչութեան հետ:
Հեռաձայն՝ 514 332-3757 | Ե-նամակ՝ sylva@horizonweekly.ca

Ascenseur Adams Elevator Services Inc.
PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22
www.adamselevator.ca
TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613
RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE, INSTALLATION OF ELEVATORS.
Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

INCOME TAX – IMPÔT – INCOME TAX - IMPÔT
Այս տարի հաշիւնիդ լա՛ւ ըրէք ...
Հրապարակի վրայ կը յայտնուին բազմաթիւ նորեկ եւ ինքնակոչ տուրքի «մասնագէտներ»: Ընտրութիւնը յստակօրէն ձերն է. կա՛մ կը դառնաք անոնց փորձադաշտը, կա՛մ կը դիմէք 40 տարուան փորձառութիւն ունեցող՝
Հայկ Մերճանեանին
Հեռ: (514) 332-1797
Միակը, որ կ'ապահովէ ձեր իրաւունքներուն հետապնդումը եւ հետեւողական սպասարկութիւն ամբողջ տարուան ընթացքին:

Դեկտեմբեր 9 2019-էն սկսեալ, «Հայ Հորիզոն» հեռատեսիլի յայտագիրը պիտի սփռուի հետեւեալ կայաններուն եւ ժամերուն, մէկ ժամուայ տեւողութեամբ:
Videotron: HD838 կամ SD238
Bell Fibe: HD1216 կամ SD216
Երեքշաբթի - 9pm (առաջին սփռում)
Չորեքշաբթի - 1:00pm
Հինգշաբթի - 6:00pm
Շաբաթ - 7:00am
Կիրակի - 06:00am, 2:00pm, 1:00am
Երկուշաբթի - 06:00am, 5:00pm, 1:00am
Ուղիղ հեռարձակում՝ www.icitelevision.ca

horizon
HORIZON
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes (1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5

Abonnement annuel / Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: $80 plus applicable taxes
1re classe - 1st class: $95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: $95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: $125 US

Administration / Publicité
Sylva Ehramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
Télécopieur/Fax (514) 332-4870
E-Mail:sylva@horizonweekly.ca
Courrier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X

Վարիչ Խմբագիր՝ Վահագն Դարագաշեան
Վարչական պատասխանատու՝ Սիլվա Պաշըգճեան
Քարտուղար՝ Մարինա Տէր Խաչատուրեան
Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Արմէն Արթինեան
Անգլերէն/Ֆրանսերէն՝ Վիգէն Աբրահամեան, Թինա Սիլահեան
Ցեւաւորում եւ Սրբագրիչ՝ Քրիստափոր Միքայէլեան

Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝ Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921
Ժագ Վարպետեան, (416) 722-9225

Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաշ

Financé par le gouvernement du Canada
Funded by the Government of Canada
Canada

Ս. ՅԱԿՈԲ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀԵՐՈՒՍԱՄԱՐԱԹՈՆԻ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Famille Chake Gunjian $100,000.00
Croix de Secours Arménienne - Section Sossé de Montréal $60,000.00
Arto & Alice Markarian $50,000.00
Saro & Tamar Der Bedrossian, Famille $50,000.00
Fondation Pasdermajian $45,000.00
Harout Barbara Arek Mikael Nareg Tchakmakjian
(In Memory of Sossy Tchakmakjian, Mother and Grandmother) $25,000.00
Krikor Der Ghazarian $25,000.00
Comité des parents $22,000.00
Association Age d'Or du Centre Comm. Arm. de Montréal $21,000.00
Anonyme $20,000.00
Fondation de la Croix de Secours Arménienne du Canada $17,000.00
Croix de Secours Arménienne - Section Shoushi de Laval $16,000.00
John Vartan Balian $15,000.00
Arek Christine Karine Alik Katya Markarian $10,000.00
George & Sime Armoyan $10,000.00
Hrair & Lilian Bengian $10,000.00
Mardig & Anna Ounanian $10,000.00
Sona Maroutian $10,000.00
Walter & Holly Assatoorian $10,000.00
Le Club de Bridge de Centre Comm Arm. de Montréal $7,000.00
Dre Maral Kanadjian & Dr Daniel Dion $6,000.00
Arto & Tamar Oltaci $5,000.00
Chake Berberian $5,000.00
Diana Hadjetian $5,000.00
Dr Ari & Patil Meguerditchian $5,000.00
Dr Armen Paola Saro Alex Aprikian $5,000.00
Fondation Vartan et Lise Toroussian $5,000.00
Manuel & Dre Taline Keusseyan $5,000.00
Rita Ohanian $5,000.00
Ara & Dre Tamar Keuroghlian $3,000.00
Artin & Annie Majakian $3,000.00
Centre Armenie $3,000.00
Dr Girair & Hasmig Basmadjian $3,000.00
Dr Shant Donabedian & Alina Kanadjian $3,000.00
Mike & Karine Guiragossian $3,000.00
Sarkis & Manane Abrakian $3,000.00
Ara Guiragossian & Golnar Madanipour $2,500.00
Levon & Ana Afeyan $2,500.00
Friday Night Tennis & Curling $2,019.00
Amani Sawaya, Executive Director, CIBC Private Wealth Management $2,000.00
Anahid Markarian $2,000.00
Ara Aghjayan & Herair Aghjayan $2,000.00
Aram & Marie Benohanian $2,000.00
Chahe & Barbara Derghazarian $2,000.00
Dr Antranik & Anahid Benohanian $2,000.00
Dr Kevork & Amelie Manoukian $2,000.00
Garabed & Haigo Nahabedian $2,000.00
Hrag & Joelle Jinjinian $2,000.00
Kevork & Talar Kalloghlian $2,000.00
Philippe & Kayane Froundjian $2,000.00
Rita Elizabeth Garo Raffi Ohanian $2,000.00
Rosa Trunzo, Market Vice-President, CIBC $2,000.00
Vahe & Nora Yacoubian (Los Angeles) $2,000.00
Vasken & Nectar Derghazarian $2,000.00
Banque Nationale du Canada $1,500.00
Dre Lori Chamelian $1,500.00
Archevêque Souren Kataroyan $1,300.00
Seta Basmadjian & Raffi Donabedian $1,300.00
Krikor & Christiane Abrakian $1,250.00
Libarid & Angela Guluzian $1,200.00
Alex & Alice Arabian $1,000.00
Anahid Vanlian $1,000.00
Anonyme $1,000.00
Anonyme $1,000.00
Antoine Archig Shant Sarine Tufenkji $1,000.00
Arden & Christine Amirian $1,000.00
Armen & Tamar Markarian $1,000.00
Avedis & Aline Tavitian $1,000.00
Avedis Maral Tachjian & Family $1,000.00
Avo & Annie Keshishian $1,000.00
Barry & Arda Kazandjian $1,000.00
Bedros & Liana Vartanian $1,000.00
Bedros & Noushig Nalpatian $1,000.00
Camille Vem Mina Aiki Istanboulian $1,000.00
Chris Atallah $1,000.00
Dr Apkar & Mrs Papazian $1,000.00
Église Arménienne Sourp Kevork $1,000.00
Fondation de la Famille Arakelian $1,000.00
Fondation de la Société des Arméniens d'Istambul $1,000.00
Fondation Famille Manouk Djoukhadjian $1,000.00
Garabed & Marie Ebruchumian $1,000.00
Groupe Arslanian $1,000.00
Haig & Valerie Vanlian $1,000.00
Hamazkayin-Section Sanahin $1,000.00
Hapet & Aline Tutunjian $1,000.00
Harout & Maral Tcharfajian $1,000.00
Henri & Tamar Nahabedian $1,000.00
Herayer & Zovag Kaspar $1,000.00
Isabel & Larissa Kouyoumdjian $1,000.00
Jerry & Taline Devletian $1,000.00
Karl Guiragossian $1,000.00
Katia Talia Tro Vanlian $1,000.00
Kevork & Maral Keusseyan $1,000.00
Lara Kassardjian $1,000.00
Lazy-Life Paris $1,000.00
Levon Nazarian $1,000.00
Liana & Ariana Froundjian $1,000.00
LudaChris Fitness (Chris Gurunlian) $1,000.00
Ludwig & Taline Melik $1,000.00
Marie Claire Nettoyeur $1,000.00
Meguerdich & Salpi Tarakdjian $1,000.00
Melanie Guiragossian $1,000.00
Mounir & Gacia Hilal $1,000.00
Mr & Mrs Hagop Khachkhechyan $1,000.00
Nairi Basmadjian $1,000.00
Noubar & Alice Deyirmendjian $1,000.00
Paul & Sarah Nahabedian $1,000.00
Peter & Chantal Yaghejian $1,000.00
Rafael Khatchadourian $1,000.00
Raffi & Houry Andonian $1,000.00
Raffi & Maral Jinbachian $1,000.00
Roger Roy $1,000.00
Sarkis & Araz Yaghejian $1,000.00
Sarkis Zeitlian Gomideh $1,000.00
Sevan & Nathalie Istanboulian $1,000.00
Shant & Lise Imamedjian $1,000.00
Toros & Annie Babikian $1,000.00
Vahakn & Dania Karakachian $1,000.00
Vant Tashdjian $1,000.00
Vartan & Nairie Papakhian $1,000.00
Varty & Seta Tanielian $1,000.00
Vazken & Lena Derkaloustian $1,000.00
Viken & Annie Sarkissian $1,000.00
Vrej-Armen & Nazig Artinian $1,000.00
Zaven Norma Nora Arzoumanian $1,000.00
Hamlet Talin Van Aram Djeredjian $800.00
Aram & Hasmig Manoukian $750.00
Haigaz Papakhian & Celine Kuyumcu, Famille $750.00
Shaw Communications $728.25
Lily Markarian $700.00
Setrag Boursalian $600.00
Hrant & Salpi Khozozian $550.00
Vanouhie Issadjanian $550.00
Adom & Seta Malkhassian $500.00
Allen & Vicky Koceyan $500.00
Andre & Nathalie Bechlian $500.00
Anonyme $500.00
Anonyme $500.00
Anonyme $500.00
Anonyme $500.00
Ara & Shoghig Kataroyan $500.00
Ara Spiri & Family $500.00
Ara Vanlian $500.00
Aram & Mel Yacoubian (Los Angeles) $500.00
Arby & Taline Gazarian $500.00
Archalouys Boyadjian (In Memory of Serko Boyadjian) $500.00
Ari & Maria Kouyoumdjian $500.00
Aris & Theoni Tufenkdjian $500.00
Arthur Montreal $500.00
Berdj & Roupina Farra (Toronto) $500.00
Chiraz Kassardjian $500.00
Décile Émine Naré Der Atamian $500.00
Dr Jean & Marie-Therese Arakelian $500.00
Dr Johnny Aintablian $500.00
FRA Comité Mihran Papazian $500.00
Galie & Daron Zakarian $500.00
Garen Gabrielyan $500.00
Georges & Diane Zadoyan $500.00
Ghazar & Maral Kalaydjian $500.00
Hagop & Anna Boulgarian $500.00
Hagop & Salpi Lakhoyan $500.00
Hampik & Lucy Karayan $500.00
Harout & Setta Boyadjian $500.00
Harout Hastakordzian $500.00
Haroutioun Tavitian $500.00
Irma Basmajian $500.00
Jacqueline Basmadjian $500.00
Jirair & Annie Kasparian $500.00
Joey & Araks Zakarian $500.00
Kevork & Araxi Ohanian $500.00
Kevork & Nora Kaprielian $500.00
Krikor & Annie Kouyoumdjian $500.00
Kristapore Manoukian $500.00
Levon Benohanian $500.00
M & Mme Haik Pounardjian $500.00
Mardig & Ani Degirmenjian $500.00
Mher Nazarian $500.00
Mike & Sonia Kouzoudjian $500.00
Movses & Vanda Keusseyan $500.00
Norair Zovig Nina Serengulian $500.00
Noubar & Anahid Basmadjian $500.00
Papken & Armine Karabetian $500.00
Rosa Boulgarian $500.00
Rosemarie Sahakian $500.00
Sako & Aren Joukakelian $500.00
Seto & Annette Derderian $500.00
Sevan & Alik Apanian $500.00
Sevan Stamboulian $500.00
Sose Hagopian $500.00
Tavit & Miray Khajo $500.00
Thomas & Nairi Froundjian $500.00
Vahan & Caroline Khozozian $500.00
Viken Tufenkjian $500.00
Zareh & Arpi Dolmajian $500.00
Hagop & Dirouhie Manjikian $400.00
Hemayak & Shake Amendjian $400.00
Roupen & Susan Achkarian $400.00
Vahe & Palig Chahinian $400.00
Hagop & Zovig Goudian $350.00
Harout & Talar Oustayan $308.00
Aghavni Eloyan $300.00
Alain & Sylvie Moussallie $300.00
Alex Sintu & Nora Izmirlian (Ottawa) $300.00
Anonyme $300.00
Anonyme $300.00
Anonyme $300.00
Anonyme $300.00
Ara Arouchian $300.00
Arto & Vanine Kabassakalian $300.00
Bedros & Dzovig Kahvejian $300.00
Bedros & Lucy Chahinian $300.00
Dr Garbis & Elizabeth Harboyan $300.00
Dr Ohan & Seta Tabakian $300.00
Hovhanes & Seta Kataroyan $300.00
Hovig & Veron Bedikian $300.00
Karekin Rita Baghdassarian Anasal $300.00
Kevork & Jannette Meterissian $300.00
Kevork & Nancy Torosian $300.00
Kevork & Taline Kataroyan $300.00
Lara Yacoubian (Los Angeles) $300.00
Levon & Annie Yaghejian $300.00
Levon & Lena Demerjian $300.00
Liza Mazloumian $300.00
Makrouhie Oltaci $300.00
Mardig & Tania Kataroyan $300.00
Massis & Annie Zakarian $300.00
Mayda Kavaldjian $300.00
Mihran & Helen Tonikian $300.00
Naomi Manoug $300.00
Narbeh Bedrossian $300.00
Norayr & Vartoug Bezdjian $300.00
Sarkis Lydia Patil Jinjinian $300.00
Sevana & Sevag Jerjian $300.00
Vana & Shavo Karayan $300.00
Vartan & Setta Iskenian $300.00
Vartan Balian $300.00
Annie Der-Ghazarian $250.00
Anonyme $250.00
Apraham Niziblian $250.00
Areni & Kami Chiredjian $250.00
Armenag & Suzan Kazandjian $250.00
Arpine Aroyan $250.00
Dr Raffi Adjemian $250.00
FRA Comité Sarkis Zeitlian $250.00
Garo & Aline Mouradian $250.00
Garo & Sylva Keuchkerian $250.00
George Bozikian $250.00
Harout & Lena Soghomonian (Los Angeles) $250.00
Hovig Der-Nikoghossian $250.00
Jean & Ardemis Meguerditchian $250.00
Jean & Hasmig Djigounian $250.00
Kevork & Anie Arejian $250.00
Kevork Kazezian $250.00
Khatcher & Linda Ghazarian $250.00
Maral Tersakian $250.00
Meguerditch & Zevart Varvarian $250.00
Milan Moussallie $250.00
Nina Arabian (In memory of Krikor Arabian) $250.00
Patil Khajik $250.00
Raffi & Anita Apanian $250.00
Raffi & Laura Garabedian, Famille $250.00
Ramia Family $250.00
Raymond & Garine Manougian $250.00
Razmig & Vanessa Goudian $250.00
Roupen & Maria Boyadjian $250.00
Sako & Carmen Chahinian $250.00
Sarkis & Lorie Kouyoumdjian $250.00
Sevag & Lena Joukakelian $250.00
Shake Hagopian $250.00
Shant Lilian Rose Hadjimanoukian $250.00
Tvine Shant Sevan Donabedian $250.00
Vahe & Marlin Tachdjian $250.00
Varant Papakhian $250.00
Vicken & Anahid Hovsepian $250.00
Zareh & Maral Meguerditchian $250.00
Agop & Maral Nazarian $200.00
Anahid Bardakjian $200.00
Anais Hagopian $200.00
Ani Mekerian $200.00
Anonyme $200.00
Anonyme $200.00
Anthony Bezdjian $200.00
Anto & Vergine Choloyan $200.00
Ara & Annie Ohanian $200.00
Ara & Karine Froundjian $200.00
Ara & Lucie Alexanian $200.00
Ara Patricia David Baghdad $200.00
Aren & Raphael Tanielian $200.00
Aren Hrag Nareg Hadidian $200.00
Armand & Lucy Benohanian $200.00
Avo & Zabel Jerjian $200.00
Celine Kaprielian $200.00
Daria Der Kaloustian $200.00
Dikran & Berjouhi Kechichian $200.00
Dr Vagharch & Arouss Ehramdjian $200.00
Eddy & Francine Emmian $200.00
Ezo & Lisa Margossian $200.00
Galie Lorie Roupen Krikorian $200.00
Garbis & Anahid Kaprielian $200.00
Garbis & Rosy Kabassakalian $200.00
Garine Ohanian $200.00
Gassia Boyajian $200.00
Hagop & Ossanna Manoukian $200.00
Harout & Zepur Asadourian $200.00
Hasmig Chadakhtzian $200.00
Homenetmen Laval Executive Committee $200.00
Hovanes John Kalanjian $200.00
Hrair & Lalai Yapoudjian $200.00
Jack & Seta Kalaydjian $200.00
Jack & Susan Sahakian $200.00
Jennifer Sevan $200.00
Jirair & Houri Zakarian $200.00
Jizel Younanian $200.00
Kapriel & Mariam Koseyan $200.00
Kevork & Annie Tachejian $200.00
Kevork & Chake Ishkhanian $200.00
Kevork & Nora Polat $200.00
Kevork Abadjian $200.00
Kevork Talar Tvine Razmig Kazanjian $200.00
Khajag & Sona Djourian $200.00
Khatchig Stamboulian $200.00
Khatchik & Grace Jinbachian $200.00
Levon Nahabedian $200.00
M & Mme Mihran Mouradian $200.00
Manoug & Sona Piliguian $200.00
Maria Krikorian $200.00
Marie Kasparian $200.00
Maro Komourian $200.00
Nairi Kalanian $200.00
Nazo & Varsenik Khatchigian $200.00
Patrick & Melissa Bedikian $200.00
Raffi & Hasmig Touriguian $200.00
Raffi & Karine Keusseyan $200.00
Raphael & Axel Yessayan $200.00
Roupen & Laura Tonikian $200.00
Serop & Flora Guiragossian $200.00
Sevag & Nairy Ghazarian $200.00
Sevag Nazarian $200.00
Sevan Tersakian $200.00
Shant Viken Ara Ketchedjian $200.00
Sophia & Aren Arzoumanian $200.00
Stepan & Shoghig Tarpinian $200.00
Varouj & Sylvia Gurunlian $200.00
Victoria Marachian $200.00
Viken & Caroline Himidian $200.00
Vyke & Vem Ajemian $200.00
Zaven & Hasmig Injejikian $200.00
Anonyme $150.00
Danho & Lina Yaacoub $150.00
Dikran & Sophie Kehyayan $150.00
FRA Organisation des juniors, Conseil central $150.00
Hratch & Hasmig Karabajak Karayan $150.00
Karla Divarci $150.00
Kevork Sako Daron Tufenkjian $150.00
Maria Matossian $150.00
Nareg & Maral Malkhassian $150.00
Nayiri Manoug $150.00
Raffi & Jbid Tonikian $150.00
Roupen & Anahit Kuyumcu $150.00
Rubina & Rita Kasparian $150.00
Sandra Derghazarian $150.00
Sarine Mikaelian $150.00
Shahen & Hasmig Minassian $150.00
Shant Nora Kayl Luys Manoukian $150.00
Très Révérend Karnig & Nina Koyounian $150.00
Vicken & Diana Khozozian $150.00
Vrej & Seta Adjemian $150.00
Gabriel Caliana & Cassia $125.00
Louis & Ella Partamian $111.11
Dikran Jarlian $110.00
Alec Oltaci $100.00
Alex Talia Lea Salameh $100.00
Alicia & Anthony Tavitian $100.00
Alik Tsovikian $100.00
Aline Khozozian $100.00
Andre Vahak Doumanian $100.00
Anni Arabian Seropian $100.00
Anonyme $100.00
Anonyme $100.00
Anonyme $100.00
Anonyme $100.00
Anonyme $100.00
Antranik Khoren $100.00
Ara & Loucine Palandjian $100.00
Aram & Christine Tachejian $100.00
Ararad & Talia Torosyan $100.00
Aren Babikian $100.00
Ashod & Annie Jerahian $100.00
Astghik Aprahamian $100.00
Avo & Zepure Sarkissian $100.00
Azadouhi Jourian $100.00
Azniv Garabedian $100.00
Baghdassar Avedikian $100.00
Baidzar Donabedian $100.00
Barouyr Toukhmanian $100.00
Bedros & Areknar Joukakelian $100.00
Bedros Mayda Levon Kaprielian $100.00
Bedros Zakarian $100.00
Berdj & Diana Kafesdjian $100.00
Berge Simonian $100.00
Carla Mouradian $100.00
Caroline Arslanian $100.00
Chahan Demerjian $100.00
Daniel & Laura Donabit $100.00
Edmond & Karen Zarokian $100.00
Edward Djambazian $100.00
Eric & Katia Rayes $100.00
Frangoul & Hilda Kalaitzian $100.00
Gabi & Armig Salameh $100.00
Garbis & Ani Meshefedjian $100.00
Garo & Annie Kralian $100.00
Garo & Hera Nokhoudian $100.00
Garo & Shant Balouzian $100.00
Garo Abikian $100.00
Garo Bedikian (In Memory) $100.00
Garo Jerjian & Nathalie Minassian $100.00
Garo Khaznadjian $100.00
Garo Mouralian $100.00
George & Josie Kalaydjian $100.00
George & Salpi Kheriguian $100.00
Georges & Hasmik Kanadjian $100.00
Georgette Kralian $100.00
Giancarlo & Rita Spagnoletti $100.00
Haig Tachejian $100.00
Harout & Christina Abajian $100.00
Harout & Hourig Arkilanian $100.00
Harout & Suzy Boyamian $100.00
Harout Areni Aram Abrakian $100.00
Harout Kebabjian $100.00
Haroutioun & Hermine Manoukian $100.00
Harry Kalanian $100.00
Hayk & Anni Hartounian $100.00
Hovig Jerjian $100.00
Hovsep Gulian $100.00
Hrag & Mhair Bankian $100.00
Hrair & Sonia Ketchedjian $100.00
Jano & Diane Salbzian $100.00
Joseph & Anais Toutikian $100.00
Josephine Margorian $100.00
Kevin & Maria Henriques $100.00
Kevork Roupen Razmik Keusseyan $100.00
Khajag & Lenia Kradian $100.00
Khatchik Karbouzian $100.00
Krikor & Annie Zarokian $100.00
Levon & Sosse Karabetian $100.00
Lisa Karbouzian $100.00
Lori Bechlian $100.00
Lori Oltaci $100.00
Lorie Kodikian $100.00
Madeleine Hanachian $100.00
Maggie Hajjar $100.00
Marc Bechlian $100.00
Margaret Rayes $100.00
Maribel Martinez $100.00
Marie Kafesdjian $100.00
Marie-France Chatoyan $100.00
Maro Gostanian $100.00
Maryam Marashlian $100.00
Mego & Zepur Kasparian $100.00
Melinda Kazandjian $100.00
Mirna Foudoulian $100.00
Moses Tro Seta Balouzian $100.00
Mr & Mrs Gary Kharshafdjian $100.00
Mr & Mrs Markar Restikian $100.00
Naraig Manjikian $100.00
Nazareth & Lory Nazarian $100.00
Nevart Tachdjian $100.00
Olivier Paul & Lisa Gurunlian $100.00
Palig & Varak Balian $100.00
Paren Sarine Roupen Lorie Jinbachian $100.00
Patil Doumanian $100.00
Peggy Kralian $100.00
Rachel Demirjian $100.00
Raffi & Aline Hadidian $100.00
Raffi & Rocio Talatinian $100.00
Raffi Missakian $100.00
Raffy & Meghri Kilerjian $100.00
Rafi Bankian $100.00
Rocio Flores Herrera $100.00
Rosine Tsilingirian $100.00
Salpy Baklayan $100.00
Sandrine Sarkissian $100.00
Sarine & Sako Malakhanian $100.00
Sarine Kheshkeshian $100.00
Sarkis & Marie Joukakelian $100.00
Sebouh & Sharis Berberian $100.00
Sebouh Karabajak $100.00
Serop Gulbenkian $100.00
Serouj & Serana Manoukian $100.00
Seta Soussamian $100.00
Seta Touriguian $100.00
Sevag Tachejian $100.00
Shant & Valerie Tarakjian $100.00
Sharis Manoukian $100.00
Shen & Varak Tarakdjian $100.00
Shiraz Ghazarian $100.00
Simon & Alexandre Terterian $100.00
Simon & Sylva Demirdjian $100.00
Sirvart Schein $100.00
Sona Djourian $100.00
Sonia Chatoyan $100.00
Sonia Sarkissian $100.00
Suzanne Sioufi $100.00
Tara Egoyan $100.00
Tavit & Mikael Yeretzian $100.00
Teresa Djelalian $100.00
Therese Djambazian $100.00
Tro Annie Simon Apanian $100.00
Vahak & Maral Hovsepian $100.00
Vahan & Kristine Davtyan $100.00
Vahan Sarmazian $100.00
Vahe & Sona Shotigian $100.00
Vana Foudoulian $100.00
Varante & Vana Yapoudjian $100.00
Varouj & Diane Papakhian $100.00
Vasken & Marina Bourjlian $100.00
Vayk Abrakian $100.00
Victoria Ghazalian $100.00
Viken & Lydia Markarian $100.00
William & Nora Nazarian $100.00
Zaven & Perouz Dishoyan $100.00
Zohrab Chahinian $100.00
Zohrab Meghdessian $100.00
Anna Boulgarian $75.00
Armenak Jambazian $75.00
Chant Afarian $75.00
Christine Sahakian $75.00
Krisd & Vayk Yessayan $75.00
Levon & Ani Der Artinian (Yerevan) $75.00
Sarkis Jambazian $75.00
Sarkis Kazarian $75.00
Catherine Liarakos $60.00
Taline Parsekhian $60.00
Alik & Dzovag Libarian $50.00
Anna Khachaturyan $50.00
Anonyme $50.00
Anonyme $50.00
Anonyme $50.00
Anonyme $50.00
Aram & Sirarpi Kazarian $50.00
Aren Bezdjian $50.00
Arpy Assadourian $50.00
Asdghig Hajian $50.00
Chris Dolmajian $50.00
Christine Gurunlian $50.00
Dikran & Sarine Torossian $50.00
Gacia Demirdjian $50.00
Harout & Ani Agopian $50.00
Hasmig Fermanian $50.00
Ida Kanondjian $50.00
Julieta Torosian $50.00
Ly Phong $50.00
Marie Jebid Kazarian $50.00
Mehran Merzikian $50.00
Mourad Sanossian $50.00
Nanor Palandjian $50.00
Nareg Torikian $50.00
Patil Bedrossian $50.00
Patil Darakjian $50.00
Rahel Kelechian $50.00
Razmig Bedrossian $50.00
Richard & Elize Melkonian $50.00
Sevag Babikian $50.00
Soline Babazian $50.00
Sylvie Merdjanian & Vera Kazezian $50.00
Taline Chichekian $50.00
Vekin Barbarian $50.00
Victoria Chahinian $50.00
Viken Henssen $50.00
Xavier & Ysabela Odeh $50.00
Zabel Assadourian $50.00
Meline Dinguiguian $30.00
Anita Arakelian $20.00
Anonyme $20.00
Madeleine Keledjian $20.00
Raffi & Lena Babakian $20.00
Roubina Karaminassian $20.00
Julia Van Drie (Ottawa) $18.00

CAMAM

3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc H4J 1L5

397, boul. des Prairies, Laval, Qc H7N 2W6

45 Hallcrown Place, Willowdale, On M2J 4Y4

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ՝
ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
ՄԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

PHARMACISTS
SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel : (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

Horizon, 3401, Olivar-Asselin, Montréal, Québec Canada H4J 1L5 Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail